

ZERMESTER

76/1

3+1 kisbútor...

...a 15-19. oldalon

Híradástechnikai csatlakozók

JACK - HÜVELY ÉS DUGASZOK

2,5mm-es

11

3,5mm-es

12

6,3mm-es

13

6,3mm-es

14

RCA - HÜVELY ÉS DUGASZ

15

O
N
O
M

S
Z
T
E
R
E
O

HÁROMPÓLUSÚ DUGASZ

3

4

5

6

ÖTPÓLUSÚ DUGASZ

7

8

9

10

érből és a főereket burkoló árnyékoló fémharisnyából áll. A fémharisnya egyben a földpont vezetésére is szolgál.

DIN SZABVÁNYÚ CSATLAKOZÓK

Európában DIN szabványú aljzatot és dugaszt építenek a különböző készülékekbe. Az európai szakirodalomban ezt „Mignon-tuchel”-nek is nevezik. Két fajtája ismeretes; az egyik a hárompólusú, a másik az ötpólusú aljzat és dugasz. Gyártanak még hat- és nyolcpólusú dugaszt és aljzatot is, de azokat jelenleg hazánkban még nem használják. (Nem soroljuk ide a hasonló méretű, de eltérő érintkezőláb beosztású tápfeszültség és magnó pillanat-stop kapcsoló csatlakozókat.)

Hárompólusú aljzatot (1. ábra) és dugaszt (3. ábra) egycsatornás mono készülékekhez használnak. Itt megjegyezzük, hogy a közhasználatú és amatőr-célú hangtechnikai készülékekhez kizárólag az ún. aszimmetrikus be- és kimeneteket alkalmaznak. Ez röviden annyit jelent, hogy a bemenet vagy a kimenet egy melegpontból és egy földpontból áll. A táblázatban feltüntetett mindama készülékek hangfrekvenciás be- és kimeneteinek bekötését, amelyekkel a gyakorlatban leggyakrabban találkozhatunk. Az aljzatok forrscsúcsai egységes számosságúak. A számok az aljzat hátoldalán a műanyagba préselve találhatók. Látható, hogy a 2. sz. forrscsúcs minden készüléknél a földpont. Ez mind a mono, mind a sztereo készülékek-nél egységes, függetlenül attól, hogy erősítőrendszerük elektroncsöves vagy tranzisztoros. Ez alól csak a tv-készülékek magnó-kivezetése jelent kivételt, mivel ott a készülék belső fémvázát teljesen el kell választani a hangfrekvenciás kimenettől. (Életvédelmi szempontok miatt szimmetrikus kimenetű transzformátort használnak, amely földfüggetlen.)

Hárompólusú árnyékolt dugasszal többféle összekötő kábel alakítható ki. A 4., 5., 6. ábra alapján a következő összekötő kábelek készíthetők mono készülékekhez: 4. magnó és rádió összekapcsolásához; 5. hanglemezjátszó és magnó vagy rádió összekapcsolásához; 6. két magnó összekapcsolásához.

Bár csak háromféle összekapcsolási lehetőséget tüntettünk fel, ha jól átnézzük az aljzatok bekötési táblázatát, megállapíthatjuk, hogy ez a három összekötő kábel minden egyéb mono-készülék összekapcsolását is lehetővé teszi.

Ötpólusú aljzatokat (2. ábra) általában sztereo készülékekbe szerelnek, ahol a két bemeneti és a két kimeneti csatorna kivezetése már nem

SZERMESTER

A MAGYAR
KOMMUNISTA IFJÚSÁGI SZÖVETSÉG
KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
BARKÁCSOLÓ FOLYÓIRATA

1976. 1. szám, XX. évfolyam
Főszerkesztő: SZÜCS JÓZSEF

Szerkesztőség:
1051 Budapest V. ker., Münnich Ferenc utca 15.
Telefon: 317-324

Postaküldemények: 1361 Budapest, 501 Pf. 34

Tanácsadó szolgálatunk:
1054 Budapest V., Beloiannisz u. 10.
Telefon: 120-787

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felkészítő: Dr. PETRUS GYÖRGY

Kiadóhivatal: 1374 Budapest, VI., Révay utca 16.
Telefon: 116-660. Megjelenik havonta egyszer.
Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőkénél, a Posta Hírlap üzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI, 1900 Budapest, V., József nádor tér 1.) közvetlenül vagy csekkbefizetési lapon (csekk számszám 215—96. 162.)

Előfizetési díj: negyedévre 12,— Ft,
fél évre 24,— Ft, egész évre 48,— Ft

Közlésre alkalmasan kéziratokat, képeket, rajzokat nem örvünk meg és nem juttatunk vissza

Index: 25 213

75.3806 Az Athenaeum Nyomda rotációs mélynyomása. A borító offsetnyomás

Felkészítő: SOPRONI BÉLA vezérigazgató

A TARTALOMBÓL:

KISBÜTOR	
Skandináv szobaberendezés	15-19
Guri-jóróka	25
HIRADÁSTECHNIKA	
Tuchel-lexikon	1
3-csat. keverő	12
Hangfrekvenciás végerősítő	20
Hangszínszabályozó	27
LAKBERENDEZÉS	
Műanyag lambéria	3
Gombolyag-lámpa	5
Tálca vesszőből	10
Dallam-gong	14
Subszónveg-tippek	31
VIRÁGKEDVELOKNEK	
Növénytámaszok	30
LAKAS-HÁZ-HÉTVEGI HÁZ	
Értékvédő rejtékhelyek	6
Gyerek-kocsi rámpa	24
FOTÓ-FILM	
Expa-méter	12
Élességállító automatika	22
TÉLIRE	
Kori-cipő javítás	4
Jégjáró acéltalp	4
NÖP	9
ÖTLETPARÁDE	20

1976/1

AZ ÁRNYÉKOLÁS

A hangszóró kimenet kivételével minden hangfrekvenciás be-, ill. kimenetet árnyékolt kábellel kell csatlakoztatni egy másik készülék be-, ill. kimenetéhez.

A hangfrekvenciás árnyékolt kábel egy vagy több melegpontot vezető fő-

Folytatás a 2. oldalon.

Folytatás az 1. oldalról.

köthető be a hárompólusú aljzatba. Jó tudni, hogy a sztereo mikrofonpár soha nem egy, hanem két különálló aljzatba csatlakoztatható, a mono készülékekéhez hasonló bekötéssel. Az ötpólusú összekötőkábelek és a dugaszok (7. ábra) bekötése a 8. 9. 10. ábra alapján valósítható meg. A mono készülékekhez hasonlóan, a sztereo berendezések összekapcsolásához is elegendő három kábel, amelyek közül csupán a lemezjátszó csatlakozókábele hárompólusú (9. ábra).

A 8., 9., 10. ábra alapján a következő összekötő kábelek készíthetők: 8. sztereo magnó és rádió összekapcsolásához; 9. sztereo hanglemezjátszó és magnó vagy rádió összekapcsolásához; 10. két sztereo magnó összekapcsolásához.

Egyébként azt is jó tudni, hogy a sztereo készülékekhez készített összekötő kábelek alkalmasak a mono készülékek összekapcsolásához is. Ebben a mono készülékek kábeleivel nem kapcsolhatók össze a sztereo készülékek.

NAB SZABVÁNYÚ CSATLAKOZÓK

Az amerikai NAB szabványú csatlakozók nálunk jack-hüvelyként és jack-dugaszként ismertek. Megfelelő forrasztóeszközzel bekötésük rendkívül egyszerű, mivel az általánosan használt négyféle csatlakozó közül három csak mono összekapcsolásra alkalmas. Sztereo összekapcsoláshoz két dugasz és aljzat szükséges. A jack-dugasz könnyen felszerelhető a különböző árnyékolt kábel végekre. Az egyes méretű hüvelyek és dugaszok felhasználási körét szabvány határozza meg, amely szerint:

- a 2,5 mm-es jack-hüvely és dugasz fülhallgatókhoz, valamint zsebdiktáfonok miniatűr mikrofonjaihoz (11. ábra);
- a 3,5 mm-es jack-hüvely és dugasz a közhasználatú orsós magnók és a kazettás magnók hangfrekvenciás ki- és bemeneteihez, (kivétel a hangszóró és a fejhallgató) (12. ábra);
- a 6,3 mm-es mono jack-hüvely és dugasz fejhallgatók és hangszórók csatlakoztatásához, valamint Hi-Fi erősítők és rádiókészülékek egyes hangfrekvenciás ki- és bemeneteinek csatlakoztatásához használható (13. ábra);
- 6,3 mm-es sztereo jack-hüvely és dugasz pedig a sztereo fejhallgatók és a sztereo feszültségkimenet

Hárompólusú (mono) csatlakozók

Mikrofon bemenet Q		1.fesz. be 2.föld 3.üres		1.fesz. be 2.föld 3.összekötve az 1. ponttal	
Rádió, erősítő, magnó ki- és bemenet Y		1.fesz. be 2.föld 3.fesz. ki	1.üres 2.föld 3.fesz. ki		
Lemezjátszó bemenet Q	1.összekötve a 3. ponttal 2.föld 3.fesz. be	1.összekötve a 3. ponttal 2.föld 3.fesz. be		1.üres 2.föld 3.fesz. be	
Magnó ki- és bemenet OO	1.fesz. ki 2.föld 3.fesz. be			1.fesz. ki 2.föld 3.fesz. be	
Feszültség kimenet Q					1.fesz. ki 2.fesz. ki 3.üres

Ötpólusú (sztereo) csatlakozók

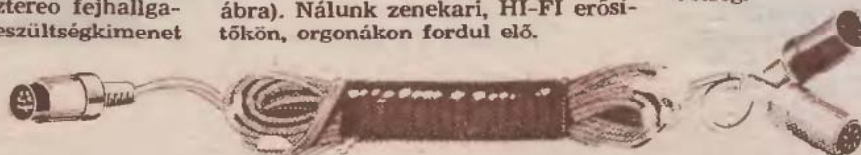
Mikrofon bemenet Q		2db normál mono 1.fesz. be 2.föld 3.üres		2db normál mono 1.fesz. be 2.föld 3.üres
Rádió ki- és bemenet Y		1.és 4.pont fesz.be 2.föld 3.és 5.pont fesz.ki	1.és 4.pont üres 2.föld 3.és 5.pont fesz.ki	
Lemezjátszó bemenet Q	1.és 4.pont üres 2.föld 3.és 5.pont fesz.be	1.és 4.pont üres 2.föld 3.és 5.pont fesz.be		1.és 4.pont üres 2.föld 3.és 5.pont fesz.be
Magnó ki- és bemenet OO	1.és 4.pont fesz.ki 2.föld 3.és 5.pont fesz.be			1.és 4.pont fesz.ki 2.föld 3.és 5.pont fesz.be

csatlakoztatására szolgál (14. ábra).

Japánban és az USA-ban használatos a pin (dugós, tűs)-, másképp RCA, hangfrekvenciás, ki-bemeneti csatlakozás. Egyféle méretű, árnyékolt, egy meleg- és egy földpontja van (15. ábra). Nálunk zenekari, HI-FI erősítőknél, orgonákon fordul elő.

RÖVIDÍTÉSEK: DIN = Das ist Norm (német) = szabványos. RCA = Radio Corporation of America = Am. rádiótársaságok egyesülése. NAB = National Association of Broadcasting = (am.) Nemzeti Rádiós Szövetség.

CSABAI DÁNIEL

A szép és modern lakás nemcsak a szükséges bútorokkal berendezett helyiségek együttese, hanem hangulatot teremtő és sugárzó otthon is. A bútorok, a lakástextiliák, a fal díszítése együttesen alkotják az egyéni ízlést is tükröző szoba képét. Lakásunkat, szobánkat nemcsak néhány hónapra rendezzük be. Ezért a lakberendezési tárgyak és a falak felületeit célszerű könnyen tisztítható, kopásálló, s emellett mutatósra formálni. E művelet megszokott módszere a festés, a mázolás.

Am ma már olyan falburkoló anyag is létezik, amelynek használatára esetén a festés-mázolás kellemetlenségei szinte maradéktalanul elkerülhetők. Ilyen (a barkácsolók által is megismert és megkedvelt „Ongroplast 1” és „2” után) a most forgalomba került „Ongroplast 3” elnevezésű műanyag lambéria. (Az „1” és „2” típus légkamrás szerkezetű, 80, ill. 47 mm hasznos szélességű, négyzetméterenként 4 kg körüli súlyú, s kemény pvc-ből készül.)

Az új „Ongroplast 3” falburkoló elem viszont **egyrétegű, nem kamrás lemez (A)**. Ezáltal a felszerelt burkolat a fal síkjából csak 4 mm-re emelkedik ki. A fal és a műanyag-burkolat közötti légréteg jelentősen szigeteli a hőt és a hangot. A falburkolat szakismeret nélkül is egyszerűen felrakható, az időjárás a szerelést nem befolyásolja, a művelet bármikor végezhető. A selyemfényű, ún. integrálhájjal borított, anyagában színezett műanyag burkolóléc nedves, párás helyiségekben védő bevonatként csakúgy alkalmazható, mint gyermekszoba vagy lakószoba díszítő falburkolataként. A fehér színű „Ongroplast 3”-at általában mennyezet burkolásra, — a zöldet, narancsszínűt, kéket stb. inkább oldalfalak borítására használhatjuk.

Az „Ongroplast 3” **műszaki jellemzői**: habosított, extrudált kemény pvc-ből készül, anyaga kemény, selyemfényű, integrálhájjal borított. Zárt cellaszerkezetű. Az elemek szélessége 70 mm. profilmagassága 4

mm, falvastagsága 1 mm, hasznos (a fedések közötti) szélessége 56 mm. Súlya folyóméterenként 0,082 kg, négyzetméterenként 1,464 kg. Hőállósága 65—70 °C. Vegyszerállósága: 10⁰/₀-os szappanoldat, 5⁰/₀-os zsíralkoholszulfonát oldat, 10⁰/₀-os Ultra, ill. más háztartási mosószer oldata még nem károsítja.

Szerelése előtt a burkolandó felület lemérése után számítsuk ki a szükséges anyagmennyiséget. A burkolóelemek vásárlásakor gondoljunk arra is, hogy azok maximálisan 6 m hosszú szálakban kaphatók és, hogy egy négyzetméternyi falfelülethez kb. 18 folyóméter szükséges. (1 fm ára 6.— Ft, azaz 1 m² = 108 Ft, kapható a TŰZÉP VIII. Dobozi u. 47. sz. alatti telepén, és a VAS-EDÉNY Bp. VII. Rákóczi út 8/b. sz. alatti szakboltjában.)

A burkoló elemek vízszintesen és függőlegesen egyaránt felszerelhetők. Anyaguk a hagyományos asztalos szerszámokkal jól megmunkálható. Sűrű fogazású fűrészsel könnyen darabolható. Hosszanti irányban éles késsel, vonalzó mellett előkarcolás után elpatinthatók. Kisebb darabjaik erős kézi ollóval is leszabhatók. Kisebb ívelt felületek borításához meleg levegő ráfúvásával (pl. hajszárítóval) hajlítható meg.

Ha a műanyag burkolóelemeket függőlegesen szereljük fel, azokat egymástól 500 mm-re felerősített, 10×50 mm keresztmetszetű alátét-lécekre szegeljük, apró ütésekkel. Ha a burkolatot vízszintes bordázatra tervezzük, a burkolatot függőlegesen, egymás fölé fél méterrel szegelt lécekre erősítsük.

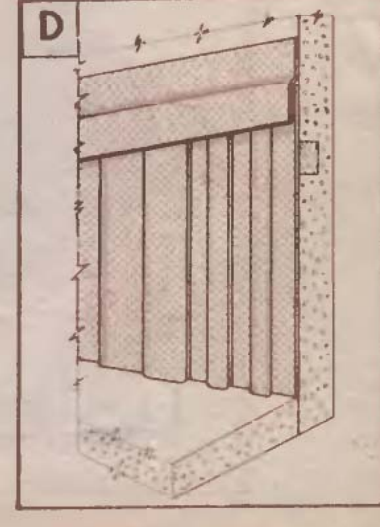
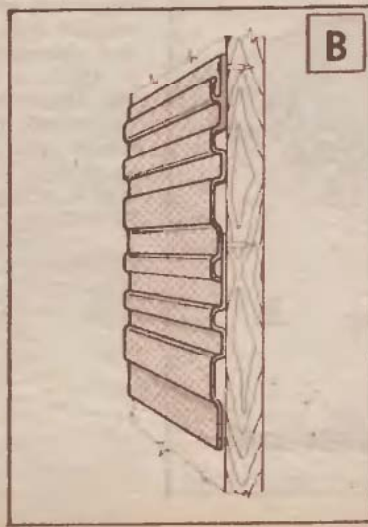
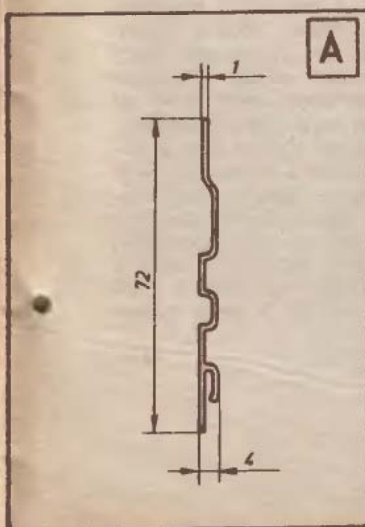
Jó minőségű vakolatra a léceket 15 mm-es huzalszegekkel közvetlenül is felerősíthetjük. A felfogó szegsorok távolsága min. 500 mm legyen. Előregyártott betonfalra az alátét-léceket ütfűróval fűrt lyukba tiplikkel, csavarokkal rögzíthetjük, vagy a falba belőtt szegekkel erősíthetjük fel. A párnafák között a falat „hungarocell” táblákkal boríthatjuk, és

erre a hőszigetelő és hangtompító rétegre szereljük az „Ongroplast 3”-at. Beton falfelületre Ongrofix—501 pvc-ragasztóval is felhelyezhető.

A kellő hosszúságúra ledarabolt műanyag elemeket sík felületen kis szegekkel különösebb nehézség nélkül felerősíthetjük a lécekre (B). Nagysugarú ívek borítása sem gond (C). Az illeszkedő nyelvek és hornyok játéka miatt ugyanis az ilyen felületek ívelt is boríthatók. Külső és belső sarkok tetszetős bevonatának készítésekor a sarkot takaró elemet (a már említett módon) melegítve hajlítsuk meg. Az elemek keresztvégeit, a „bütüket”, a burkolóelem-profil nyelves részével zárhatjuk le (D). Ehhez az elemek profiljának szélesebb bordáját 25 mm szélesen éles késsel vágjuk le, — a vágott élet reszeljük, majd csiszoljuk teljesen simára. Ha az oldalfalak függőleges bordázatú burkolata a mennyezetig ér, nincs szükség lezáró idomra.

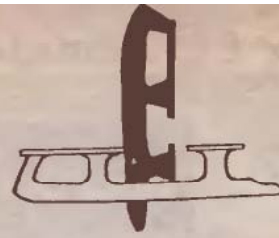
Az elemek 60 °C tartós meleg hatására sem deformálódnak. A műanyag burkolat anyaga nem gyúlékony, önkioltó tulajdonságú. Mosószeres vízbe mártott nedves ruhával könnyen tisztítható.

— SB —

Kori-cipő kisjavítása

A tél elején bizonyára sok gyermek kapott korcsolyát. S feltehetően már túl vannak a kezdeti próbálkozásokon. Am, hogy az új korcsolya minél tovább tartson, ne feledkezzünk meg ápolásáról, apróbb hibáinak azonnali kijavításáról. Hogy mit tegyünk? Erre vonatkozóan adunk néhány tanácsot.

A króm bevonatú korcsolya nem rozsdásodik, ám nincs olyan „koris” akinek időnként ne akadna össze a lába, pontosabban a korcsolyája, vagy ne sértené fel cipőjét egyik-másik ügyetlenebb sporttársa. Sajnos időnként elkerülhetetlenek az apróbb koccanások, s a kis balesetek következményei rozsdás vonalak formájában már másnap felfedezhetők a korcsolyán. Ezért a korcsolyát még új korában fújjuk le akrilán fémvédő lakkal. Ehhez a korit előbb alaposan zsírtalanítsuk, majd legalább kétszer-háromszor fújjuk le a lakkal. A basználát közben megsérült lakkréteget mindig javítsuk ki. A rozsdát természetesen előzőleg távolítsuk el.

Korcsolyacipőnköt főként a nedvesség ellen kell védenünk. Felső részét kenjük be bőrkabátolajjal, mert az puhítja a bőrt. A puha, olajozott bőr nem reped be még a ráncolódó helyeken sem, s a nedvességnek is jobban ellenáll. A cipő talpát (bőki- és műkorcsolyáknál) talpszelviasszal vonjuk be. Ugyanis a korcsolyára tapadt, állandóan olvadó hólé így nem szívódhat a talpbőrbe. Mivel fordulás közben a jéghez dörzsölődő részekről hamar lekopik a védőbevonat, azt a talpszélen gyakorta újítsuk fel.

A cipő orra különösen sérülékeny, ezért a nyelvé fölé tegyünk ún. pótnyelvet (1), amelynek leforgó vége elfedi a cipő orrát. A műbőr pótnyelv fűző alá kerülő részét

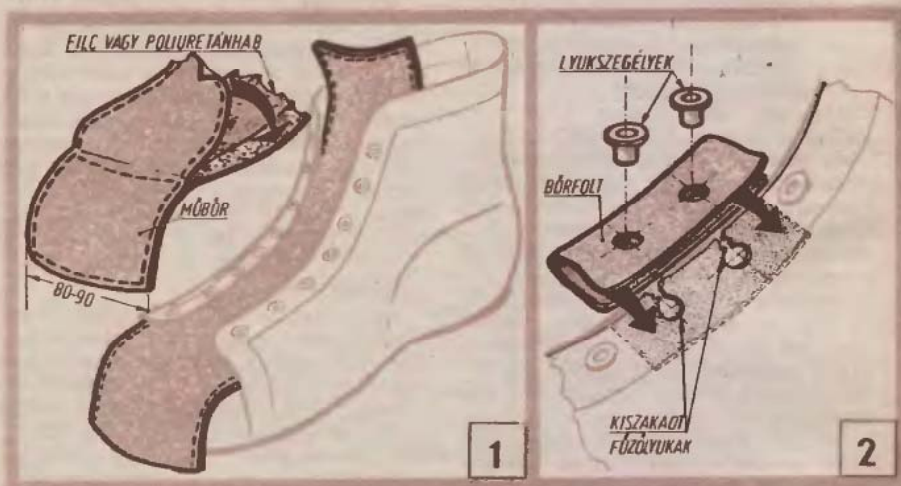
érdemes 5-6 mm vastag filccel, vagy 10 mm vastag poliuretánhabbal kibélelni. A bélés csak a fűzős részig érjen, különben a műanyag nem simul a cipő orrára. A pótnyelvnek külön előnye, hogy a szorosra húzott fűző nem nyomja a lábfejet, a műbőr pedig megvédi a cipő orrát a sérülésektől.

Már az új cipőkön ellenőrizzük a fűzőlyukak fém szegélyét. Amelyik rosszul, lazán peremezett, feltétlenül kalapáljuk szorosan a bőrre. Különben ha megbúzzuk a fűzőt, a laza lyukszegélyek kiszakadhatnak. A hiányzó lyukszegélyeket feltétlenül pótoljuk, mert később a bőr is

eiszakad. Az új lyukszegély nagyobb legyen az eredeténél, hiszen a lyuk már kitágult, s csak a nagyobb méretű lehet jól a bőrre peremeznél.

Ha a fűzőlyukak közül néhány teljesen kiszakadt, azon már csak bőrrátéttel segíthetünk (2). E célra megfelel régi, kislejtezett cipő felső részéből levágott darab. A kiszakadt részre — azt alul-felül közrefogva — Palmatex-szel ragasszuk fel a foltot, majd sűrű öltésekkel erősítsük meg. A pótdarabon bőrlukasztóval vágunk lyukakat s peremezzük be az új lyukszegélyt.

B-os

Jégjáró acéltalpak

Télvíz idején gyakran mosolygunk jobbra-balra csuszkaló embertársainkon. Am arcunkról rögvest lehevad a mosoly, ha saját lábunk alól is kicsúszik a talaj. A jeges, sikos utakon kevés az óvatosság. Biztonságosan csak akkor közlekedhetünk, ha cipőnkre acélkörmöket szerelünk. A cikkünkben bemutatott csúszás-gátló acéltalpak elkészítése után már nem kell tartanunk a jeges utaktól.

A póttalpak anyaga 0,8-1 mm

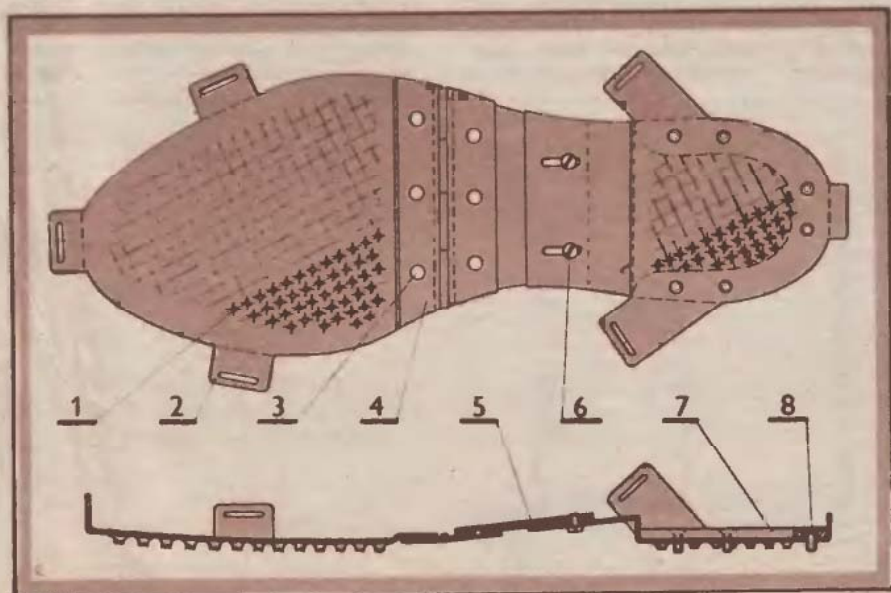
vastag lágyacél lemez. A szabásmin-táját téli cipőnk alapján rajzoljuk meg. A talp kontúrját másoljuk át az acéllemezre, rajzoljuk meg a fel-erősítő füleket (2), majd ezt köve-tően vágjuk ki a darabokat. A fülek-be reszeljünk nyílásokat a szíjak számára. A lemeztalpakot vágjuk ketté és sülyesztettfejú szegecsekkel (3) mindkettőre erősítsünk zongora-pántból levágott darabot (4), arra meg egy 2,5 mm vastag lemeztolda-tot (5). A két sarokrészt hajlítsuk

lépcsőre, s M 4×12-es sülyesztett-fejú csavarokkal (8) mindkettőre erősítsünk egy-egy csizmapatkót (7). A talp- és a saroklemezeket két M 3-as csavarral (6) állítsuk a cipő hosszához igazodóra.

A talpakra és a sarkakra rajzol-junk 6×6 mm-es négyzetlőlt, majd a darabokat ólomtömbre helyezve a talp, valamint a saroklemezek kö-zépső részét 2 mm átmérőjű lyu-kasztóval lyuggassuk ki. A lyukasz-táskor képződött kiálló sorjás lyuk-szélek (1) lesznek a kapaszkodó fo-gak. Lyuggatás után a lemezeket ólomlótétlen egyengessük ki.

Végül az acéltalpakra szereljük fel a szíjakat. A talp és a sarok két-két fülecsébe csatos, vagy beakasz-tószemes szíjakat varrjunk. Az orr felőli szíj szabad végét hajtsuk visz-sza, varrjuk le, s húzzuk a talp fel-erősítő szíjára. Felszereléskor cipőn-ke csúsztassuk az orrszíj alá, majd a talpakat a sarokszíjjal erősítsük fel. Tegyük néhány lépést, s ha az acéltalpak nem gátolják különöseb-ben a járást, nincs több dolgunk ve-le. A kész talpakat dörzsöljük be olajos ronggyal, s vászon- vagy mű-bőrtokban tároljuk. Egyet azonban ne felejtünk el, az acél gyorsan rozsdásodik, ezért használat után a talpakat töröljük szárazra, s csak olajozás után tegyük vissza a tokba.

— sj —

Otthonát berendező fiatal házaspár és külön kis szobában lakó fiatal egyaránt „keresi” az egyéni jellegű, érdekes hatású, de nem túl drága lakberendezési tárgyakat. Természetesen nemcsak a fiatalok, hanem általában mindenki szeretné saját lakását, szobáját a maga ízlése szerint barátságos otthonná alakítani. A berendezési tárgyak sorában fontos szerepe van a világítótestnek. S hogy az egyedi, különleges darab legyen, bemutatunk egy ötletes, újszerű technológia szerint készített gömb alakú lámpaernyőt (címkép). A lufi-lámpa hangulatos kiegészí-

LUFI-LÁMPA

tője lehet egy modern berendezésű szobának.

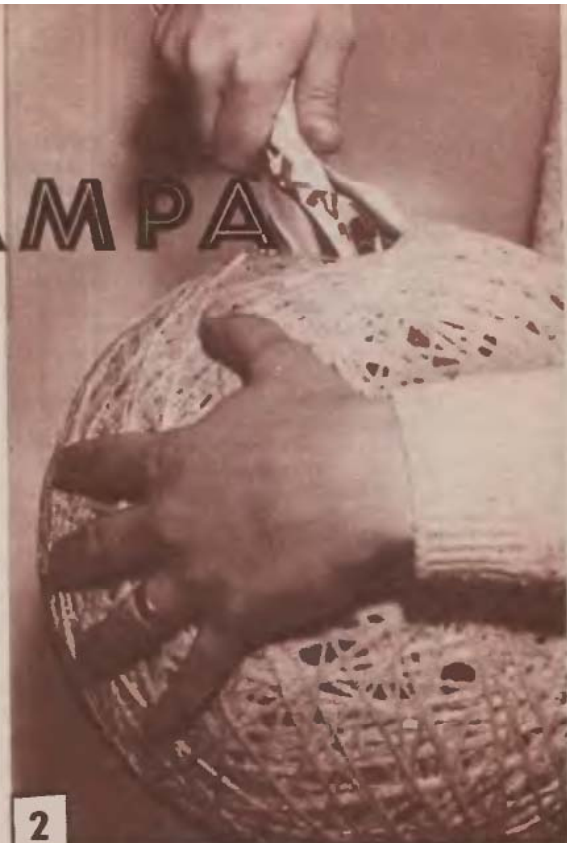
Készítéséhez mindenekelőtt szerezzünk be egy felfújható strandlabdát vagy léggömböt. A lámpa ernyőjéhez polipropilén szálas műrafiát, esetleg közepes vastagságú kötő- vagy szőnyegfonalat vásároljunk. (A mintegy 30 cm átmérőjű felfújó labda bevonásához az üzletekben kapható műrafia gombolyag háromnegyed része elegendő.)

A lámpaernyőt tapétaragasztóval átitatott szálabból alakítjuk ki. Ehhez a tapétaragasztót a zacskóján levő előírás szerinti mennyiségű vízben oldjuk fel. Az üzletekben többféle tapétaragasztó közül választhatunk. Célunkra mindegyik megfelelő. Annyit vásároljunk, hogy körülbelül egy liter ragasztómasszánk legyen. Ha a fonal puha, bolyhos, akkor 1,5 liter oldott ragasztó szükséges. (Pl. az angol gyártmányú polycell tapétaragasztóból $\frac{1}{4}$ zacskónyi elegendő egy lámpaernyő készítéséhez.) A munka során szükség van még kevés olajra, vagy más, könnyen kenhető zsiradékra, valamint kb. egy deciliter szintelen lakkra.

A tapétaragasztót kis edényben (pl. műanyag vödörben) csomómentesre keverjük össze a megadott mennyiségű vízzel. Amíg a massa mintegy negyedórányit pihen, addig a strandlabdát, vagy a léggömböt fújjuk fel. Keresztben kössük át a labdát fonallal, így függesszük fel olyan magasságban, hogy kényelmesen elérjük. A felfüggesztett labdát kenjük be olajba, vagy szintelen cipókrémbe mártott szivacsdarabbal. A fonalgombolyagot süllyesszük el a ragasztóban, s néhány perc múlva a vödör mellé helyezett tábla húzzunk át 5–8 méternyi fonalat. (Ha ezt a mennyiséget feltekertük, ismételtlen húzzunk át fonalat.) Áthúzás közben újjainkkal csak annyira szorítsuk meg a fonalat, hogy azon egyenletes rétegben maradjon ragasztó.

Következik a legnehezebb művelet, a ragasztós fonal feltekerése. A szál végét kössük a labda függesztő fonálához. S mintha fonalat gombolyítanánk, tekerjük be egyenletesen a labdát a ragasztóval átitatott szállal (1). Közben úgy vezessük a fonalat, hogy a labda felfüggesztésénél kb. 8 cm átmérőjű bevonatlán felület maradjon. Ezen a nyíláson vesszük majd ki a leeresztett labdát, illetve helyezzük be a foglalatot és a tartólemezeket.

Ha már egyenletesen és elég sűrűn behorítottuk a labda felületét,

2

(négy négyzetcentiméternyinél nagyobb felület ne maradjon üresen), a fonal végét kössük a kezdő szálvéghöz. A bevont labdát másfél-két napig szárítsuk. Végül a teljesen száraz fonal-gömbből óvatosan húzzuk ki a leeresztett labdát (2), s a fonalt vázát fújjuk be szintelen lakkal, pl. akrilán-sprayvel.

Ez után két darab $120 \times 25 \times 1,5$ mm-es alumínium lemezt középen fúrunk át a foglalatot felerősítő csillárcsödarab számára. Kössük be a vezetéket a foglalatba, s azt a menetes csödarabbal erősítsük az egymásra helyezett alumínium lemezekhez. Csavarjuk be az izzót. A két, egymásra merőlegesen álló lemezdarabot (a lámpa tartókeresztjét) fordítsuk el a csödarab körül annyira, hogy hegyesszögben álljanak (3). Dugjuk be a foglalatot és tartóját a lámpaernyő nyílásán, majd a lemezcsikokat ismét állítsuk egymásra merőlegesen. A kész lámpát függesztjük a csillárhoz, vezetékeit előírásszerűen csatlakoztassuk a hálózathoz, s máris világít a gömb alakú csillár.

S. B.

3

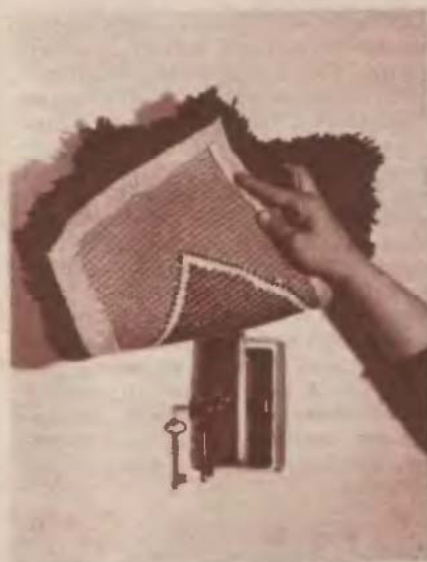

1

„A biztosítás biztossága” — hirdeti az Állami Biztosító egy jelmondata. S ez valóban így van — de csak a már bekövetkezett kár megtérítésére vonatkozóan. Am nemcsak a AB — de a biztosított is jobban jár, ha meg tudja előzni a kár előfordulását. Vannak esetek, amikor ez úgyszólván lehetetlen. Viszont nagyon sokszor — például betörés, besurranó tolvajlás — a lakásban történt lopás esetében nem is egyféle módja van a megelőzésnek.

A következőkben ezekre vonatkozó ötleteket adunk. (Későbbi közleményeinkben pedig a behatolókat, — majd a gépjármű-tolvajokat elriasztó CSM-megoldások ismertetését tervezük.) Annál is inkább, mert az értékesebb holmikat nemcsak a betörők, tolvajok, besurranók ellen célszerű elrejtetni, hanem sokszor a család egyes tagjai elől is. Jó néhány eset ismeretes, amikor a kisgyermek a hozzáférhető — és cukorkának vélt — gyógyszerőtől szenvedett halálos mérgezést. De sok olyan közúti balesetről is tudunk, amelyek közvetett oka a kiskorúak által könnyen hozzáférhető, sokszor csábítóan hivalkodó helyen lógó slusszkulcs volt. Sajnos, de akadnak beteg családtagok is, akik elől ugyancsak célszerű elrejtetni értékeket vagy veszélyes holmikat.

1. Aki látott vagy olvasott már krimi, bizonyára emlékszik rá, hogy vagy a tettes, vagy az áldozat, — az értékeket rendszerint valamilyen falon függő tárgy (kép,

szőnyeg) mögött rejlő kis pánceszekrénybe, széfbe teszi, vagy onnan veszi ki. Ha nem is krimibe illő méretű, de egyszerű fali mini széfet magunk is készíthetünk. Feltétel,

* A TKM rövidítését, jelentését — tervszerű megelőző karbantartás — szinte mindenki ismeri. De nem kevesbe fontos a címünkben szereplő TKM — azaz tervszerű kármegelőzőes módszereinek ismerete sem.

TKM*

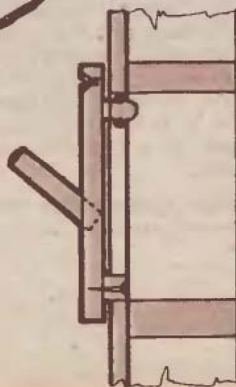
hogy a fal legalább 38 cm vastagságú legyen!

A vakolat eltávolítása után rendszerint elég két, egymás feletti (kisméretű) téglát megbontanunk ahhoz, hogy a kialakított üregbe belefalazzuk a kis méretű acél pénztartó kazettát. Erősen cementes habarccsal oldalról és alul-felül tégladarabokkal kiékelte befalazás jól tartja a kazettát.

Úgy építjük be, hogy ajtaja előre-felé (mint a szekrényké) nyíljon. Az egész kazetta kifeszítése sem lehetséges, ha fenekére két-három csavarral 2 cm széles, 0,5 cm vastag és az oldalain 3—3 cm-rel túlnyúló pántot is csavarozunk, amit a téglafal fugáiba falazunk. A végül simára vakolt szélű üregbe simuló kazetta fölé képet, faliszőnyeget, könyvespolcot, virágtartót, stb. akaszthatunk.

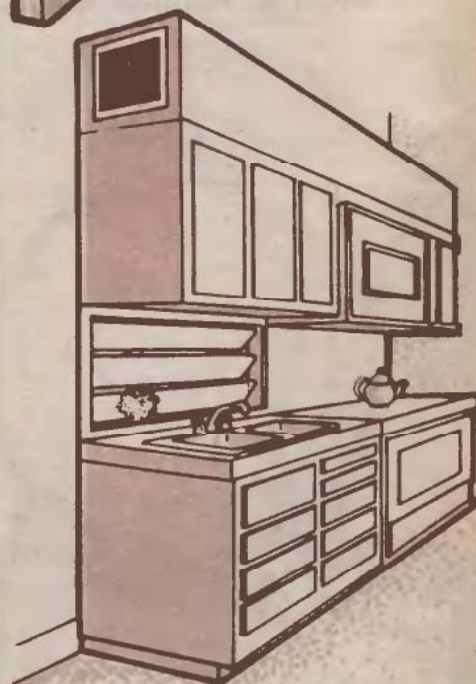
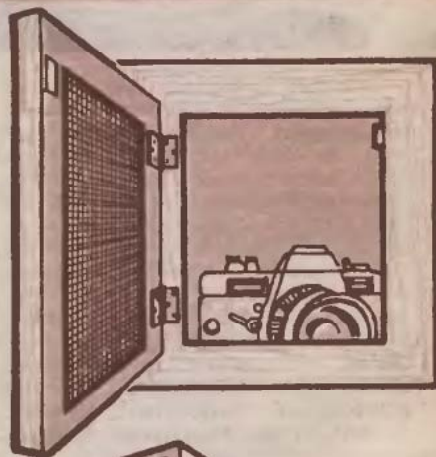
2. A fali rejtékhely elfedésének rendkívül biztonságos módja, ha azt **fa lambéria (falburkolat) mögé** építjük. Fontos, hogy táblásított legyen a falburkolat, mert annak felső szegélylécei (és az egy-egy táblán belüli léceinek jó része) egyszerűen kihúzhatók a helyükről. Amíg a kép, a faliszőnyeg mögött a gyakorlott bűnöző értékmegőrzőt sejtethet, — a lambéria mögötti esetben nincs támpontja, hogy azt merre is keresse.

3. Hasonlóan jó dughely, — ha a kazetta számára az **előszoba-fal kalaptartó fogasa mögé** készítünk falmélyedést. Ezt még kulcs-

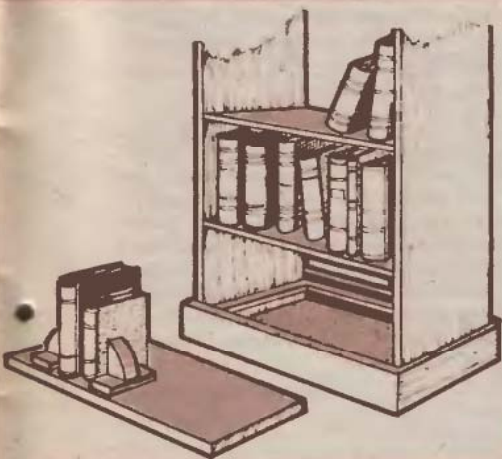
csal zárhatóvá sem kell tenni, elég ha a fogas alaplapjával azonos nagyságú, — annak mintegy fali alapját sejtető — rétegelt lemezt illesztünk a nyílás keretére, s azt mágneses csappantyúkkal rögzítjük.

4. A falhoz állított, vagy arra szerelt **konyhaszekrény felső szekrénysorának egyik oldalába** is készíthető értékmegőrző — melynek nyílását, díszítést, vagy

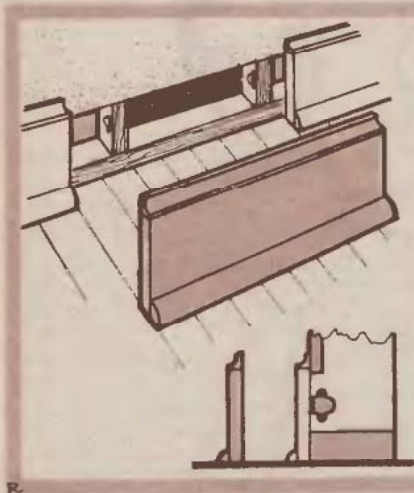

szellőztetőt sejtető bevonatú „dekorációval” zárhatjuk le. Jó, ha a szekrény mindkét oldalára szerelünk ilyen díszítést, de csak az egyik a rejtékhely. (A konyhában különben sem keresik az értékeket.)

5. A könyvszekrény, vagy könyvespolc legalsó szintjébe is építhető lapos rejtékhely. Fedele egyben a könyvszekrény legalsó polca is — amelyen ugyancsak tartunk könyveket.

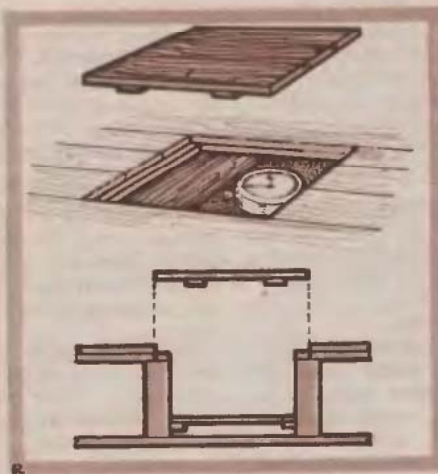
6. Célszerű rejtékhely a magasabb padlószegélyező lécz mögötti üreg is. A látszólag egészen falhoz simuló szegélyléc egy pontosan illeszkedő darabját fűrészeljük ki, s még ne is szegekkel, ha-

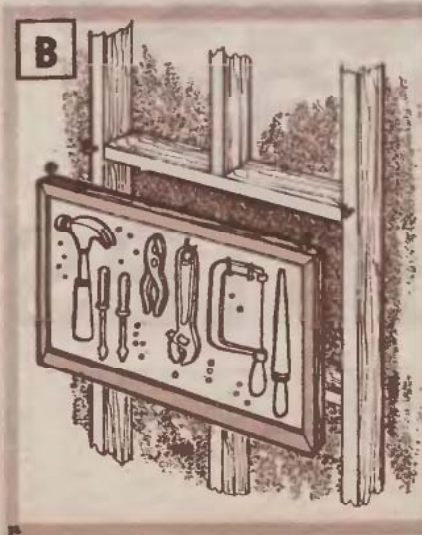
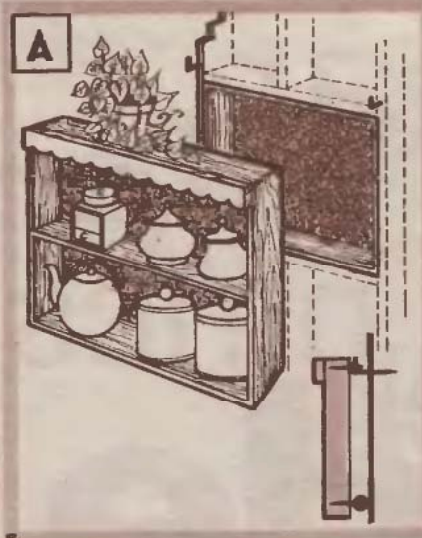
nem mágneszárral pattintsuk a fal-lábazatba süllyesztett rejtéküreg fölé,

7. Ahol emelt (párnafákra rakott vakpadlón nyugszik) a padlózat, — a padló egyik darabját készítsük kiemelhetőre, hogy alatta, — a magas padlószerkezetben

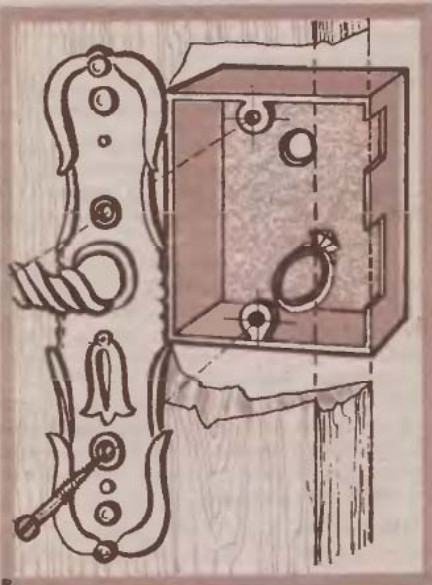
képződjenek rejtékhely. Az ilyen üreget célszerű a helyiség közepe táján, szőnyeggel letakarható területen kikepezni.

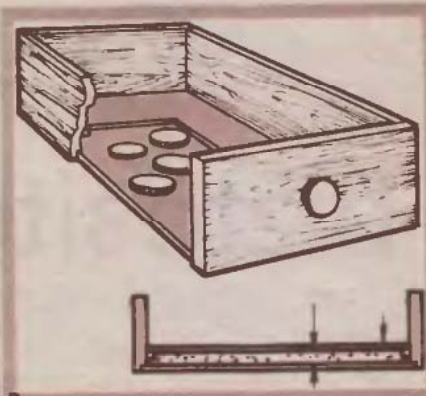
8. Ha van a helyiségben térosztó rács vagy polc, abban is kiképezhető rejtékhely — például dísz tárgyakat (a) vagy szerszámokat tartó polc (b) mögött.

9. Különösen a kis méretű értékek (gyűrű, ékkő) vastagabb ajtóban is elrejtethetők, ha az ajtót kivesszük, s az üreget mindkét oldalról díszes verettel takarjuk el. A veret esetében az sem feltűnő, hogy azt (egyben a rejtékhely ajtaja is) csavarok tartják.

10. Végül egy jól ismert megoldás: a kettős fenekű fiók. Egyetlen hibája, hogy ha megkopogtatják, elárulja a benne rejlő üreget. E hibáját elháríthatjuk, ha az üreget — az értékek mellett — kitöltjük vattával. Még inkább, ha a fiók fenéke vastag deszkából készül, s abba vésünk kis üreget, amit

felső réteggént fed a vékony falemezből levágott felső fenék.

Persze, ne feledje el a kedves Olvasó, hogy az EZERMESTER példányai bűnözők, vagy a család rejtett holmijai iránt érdeklődő családtagok kezébe is kerülhetnek. Ezért felhívjuk a figyelmet, hogy lehetőleg ne szolgáiban másolják le az itt ismertetett megoldásokat, hanem azokat ötletadóként felhasználva, — ki-ki maga igyekezzék más által nem is sejtethető „egvéni” értékőrzőt kialakítani.

□ ★ ★

— s — f

Sikamlós dolgok avagy házi ródlik készítése

Rizony nem helyes, ha az czeremester csak magával gondol, s nem törődik a gyerekével! Úgy járhat, mint jómagam, aki minap dobtam a szemétkébe három kiló penészes vadgesztenyét, amelyből bababútor készítését ígérték a gyerekeknek, aki azóta már ledoktorált.

Belevaló barkácsosni tehát ilyenkor télvíz idején fogjon szorgos munkába, hogy szánkót készítsen a srácának.

JÓLESZMÉG szánkó. Nem is biztos, hogy vadonatújra kell csinálnia, mert lehetséges, hogy jó lesz még az is amelyen ő siklott lefele. Csak rá kell bukkanni a padláson, pár évtizedes szöszmősz-réteg alatt, s máris lehet vígan rikkantani:

— Hisz apróbb javításokkal prima ez még!

Jó lesz még, bólogatunk boldogan és annak ellenére, hogy szánkó madzagját, üléshevederjét mohó molyraj lelegelte, s lötyögő tagjait csak a rozsdás pánt tartja és a lelkesedés, egyszóval nem olyan vacak, mint amilyet az üzletben kapni!

Helyrehozás után helyes, ha a gyerek helyett az első utat teszed meg lefelé. Rátelepedéskor jóleszmég szánkó sértetlen felnyög, lejtő közepén alkatrészelre bomlik, s a hátralevő utat egy szál rúdon ülve teszed meg, mint egy téliestett papagáj.

ÜCSI ródli. Újat kell készíteni, sóhajtod, ám szerencsére eszedbe jut, hogy hisz barkácsoltál már egyet, mi-

kor Ücsi totyogni kezdett! Ücsi azóta felnőtt, ródli nem. Midőn rátelepül, s indul, úgy tűnik, mintha fél pár bébi-korcsolyán vágtatna végzete felé. Ücsi-szán egyre vígábban szökell, Ücsi ezt egyre komorabban konstatálja, aggodsz, hogy elharapta nyelvét az árva, holott másutt fáj neki, de ne faggasd, mert nem kívánja közhírré tenni.

ADAGOLÓS szánkó. Döntesz ekkor, hogy egészen nagyot készítesz, hadd férjen a srác kényelmesen, a haverjaival együtt. Ha háromszemélyesre méretezed, biztos lehetsz, hogy víg ordítással legalább nyolcan csüccsennek rá. Megtaszítják lelkesen, utolsó tag egyből helyben marad, többi a szánkó sorra a pályára adagolja.

SÜRGÖS ródli. Lamentál a gyerek, hogy hagyják a többiek, mire te szögezel sikamlós vasalást a ródli talpára. Most az igazi! Srácod ráhelyezed, te magad még csak elhelyezkedni készülsz, ám sürgős ródli máris elindult lefelé. Te a madzag végét megragadva köveled, hason csúszva, úgy a kényelmesebb. Amint leérsz (nadrágod szára teliment hóval, te fejjel belcálítál a környék legszúrósabb bokrába), csemetéd elcsukló hangon a szemébe morogja, hogy igen gyagya trükkjeid vannak!

Miután mifelénk a téli hőcsés bizonytalan, helyes a szánkóhoz némi havat is barkácsolni.

G. Szabó Judit

**Kár
ellen
nincs
biztosíték,
de
van
kártérítés!**

NEMZETKÖZI

ÖTLETPARÁDÉ

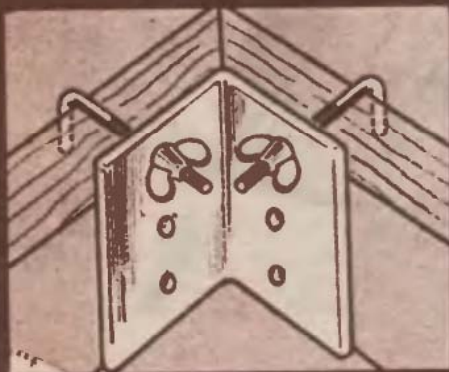
MÁGNESZÁR A FÚRÓGÉPEN

Mindig kéznél lesz a tokmánykulcs, ha az állványos fűrőgép konzoljára egy kisméretű mágneszárat szerelünk. A kis állandó mágnest tartalmazó zárrészt a fűrőgépnek arra a részére csavarozzuk, ahol az a munkát nem zavarja.

SAROK TAMASZ

Székkeret, ágy, láda, fiók készítésekor a csapozással, enyvezéssel összeerősített deszkadaraboknak egymásra merőlegesen kell megszáradniuk. Hogy a sarkok pontosan 90°-osak legyenek, a keret darabjait furatokkal ellátott, derékszögűre hajlított acéllemezzel és szárnyasanyás horgokkal szorítsuk össze. Menetes horgokat lecsipett fejű csavarokból hajlíthatunk.

FÉNYKÉPEZŐGÉP A DEREKSZIJON

Sítúra, kirándulás, kerékpározás során sokszor zavar a nyakunkban lógó fényképezőgép. Ha a gép börtökjét két helyen éles késsel, vagy pengével a derékszíz vastagságának megfelelő hosszon bevágjuk, a gépet a toknál fogva a szíjra tűzhetjük. Így a gép a derekunkra csatolható. Fotózáshoz a tokot nem kell lehúznunk a szíjról, csak a gépet kell kiemelni a tokból és elkészíthetjük a felvételt.

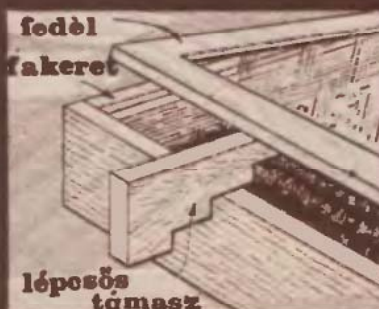

PONTOS DEREKSZÖG

Keretek enyvezéssel, csapozással összeerősített sarkai száradáskor vemedhetnek, a derékszögek torzulhatnak. Hogy pontosan 90°-ban csatlakozzanak a keret oldalai, azokat szorítsuk a sarkokon sablonba. Deszkahasárból vágjunk ki egy derékszögű háromszög alakú darabot, majd a mélyedést alakítsuk 88°-osra. A keret sarkát illesszük a kivágásba, belülré pedig a háromszög alakú darabot. Utána a keretet közrefogó két fadarabot fogjuk össze gyors-szorítóval, s száradásig hagyjuk szorosan.

FEDÉLTAMASZ MELEGÁGYHOZ

Palántanevelő ládában gondozott növények szellőztetésére a láda fedelét kisebb vagy nagyobb mértékben fel kell nyitni. Ezt egyszerűen úgy végezhetjük el, hogy egy deszkadarabból lépcsős támasztékot fűrészszelünk ki, s a fedelet a különböző magasságú lépcsőfokokra támasztjuk.

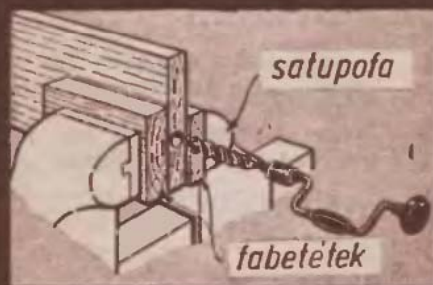
ÁLLVANY KÖZELFÉNYKÉPEZÉSHEZ

Nem tükröreflexes fényképezőgéppel tárgyakról nehéz olyan közeli felvételt készíteni, amelyen a téma teljesen kitölti a képmezőt. A lencse adatainak és a gép tulajdonságainak ismeretében, valamint megfelelő előtétlencsék felszerelése után megtervezett kis állvány segíti a jó minőségű közeli felvételek készítését.

LYUKFÚRAS DESZKAVEGBE

Ha vékony deszka végébe (büttyébe) – pl. csap számára – lyukat fúrunk, előfordulhat, hogy a fűrő átszakítja a deszkát. Ha a kifúrandó deszkát két sima felületű fadarab közé helyezve szorítjuk a sáuba, a lyuk elkészítése könnyebb, a furat pontosabb lesz, s a vékony falak épek maradnak.

Letek bizonyítják, hogy már az ókor kezdetén is használták vesszőből font eszközöket a halászhoz és vadászathoz. Tehát a kosárfonás igazán ősrégi mesterség, ám mégis átmentődött napjainkba. Ennek egyik oka, hogy a vesszőből font tárgyak szépek és praktikusak. A másik az, hogy mindenki kedveli a természetes anyagokból, közvetlenül az emberi kéz alakította, formálta tárgyakat.

A kosárfonás mesterség. Ezért azt rövid idő alatt nem lehet tökéletesen elsajátítani. Mi mégis megkíséreltük a betekintést e szakma rejtelmeibe, hogy ellessük az alapfogalmakat, az egyszerűbb munkafogásokat. A kezdeti sikeren felbuzdulva munkához is láttunk. Erre invitáljuk olvasóinkat is. Dolgozzunk együtt. S, hogy legyen önbizalmunk, kezdjük mindjárt egy vizsgaremeknek is beillő darabbal, tehát:

fonjunk tálcát!

A címképünkön látható tálca körülbelül 500 mm átmérőjű, oldala 20–30 mm magas. Tálaláshoz épp úgy használható, mint gyümölcs vagy kenyér tárolásához. Higiénikus is, mert könnyen lemosható. Előnye az is, hogy nem törékeny! Elkészítésére még azért is érdemes vállalkozni, mert a nyersanyag nem kerül pénzbe, és a szerszámgény is minimális.

MILYEN LEGYEN A FÜZVESSZŐ?

Világszerte mintegy 300 fajta vessző ismeretes. Egyik részük fa formában, a másik cserje (vagy bokor) alakban fordul elő. Kosárfonáshoz csak az utóbbiak a jók.

Folyópartokon, ártereken, mocsaras réteken, lápokon könnyen ráakadunk a cserjékből álló vadfüzesekre. A tőkéről az egyéves, jó hosszú, hajlékony, 3–6 mm átmérőjű hajtásokat vágjuk le. Ezek lesznek a fonóvesszők. De metszünk le még 4–8 mm átmérőjű, 2–3 éves, úgynevezett fenékkarókat is (szaknyelvi kifejezés, nevezzük mi is így). Ez utóbbiak alkotják a kosár sugárirányú vesszőit. A fonóvesszők átmérője változatos lehet, mert fonáskor mindegyik felhasználható. Lényeges, hogy hajlításkor (pl. csuklónk köré tekerve) ne pattanjanak el, belállományuk kicsi legyen. Az is fontos, hogy ne legyen rajtuk elágazás (oldalvessző).

A vesszőket tavasszal (esetleg ősszel) vágjuk le a cserjéről. Ehhez a munkához metszőollót vagy éles kést használunk. Arra ügyeljünk, hogy a levágott vessző metszéspontja ép maradjon, ne hasadjon be, ne ronszolódjon.

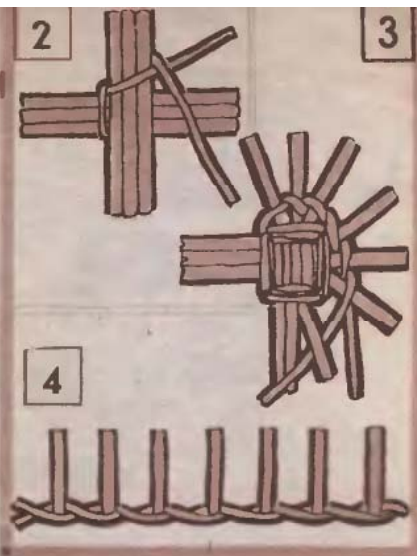
HÁNTOLÁS

A „szüretelés” utáni következő művelet a hántolás, ami azt jelenti, hogy a vessző kergét el kell távolítanunk. Így kezdünk a vágást követően minél előbb elkezdni a hántolást, különben a vessző kiszárad és a héj „összeforr” a fával. A szakma hántolói külön kis célszerszámokat készítettek erre a célra, mi azonban elégedjünk meg egyszerűbb megoldással. Fektessük a vesszőt egy deszkalapra, egyik végét fogjuk meg, majd sima felületű farúddal állandó forgatás közben „vasaljuk át”. Ekkor a kéreg felpattan, elválik a fától, s a vessző egyik végénél kezdve kézzel könnyen lehúzható, lefejtethető. (Gondoljunk a fűzfásip készítésére.) Előfordulhat, hogy régebben leszedett vesszőhöz jutunk. Azokat meleg vízben kell áztatnunk, hogy a kergét leszedhessük.

Következő művelet a szárítás. Ez azért szükséges, nehogy a tárolás ideje alatt az anyag befülledjen vagy megpenészedjen. A szárítás árnyékban, szellős helyen történjék. Végeztével kötegeljük a vesszőket.

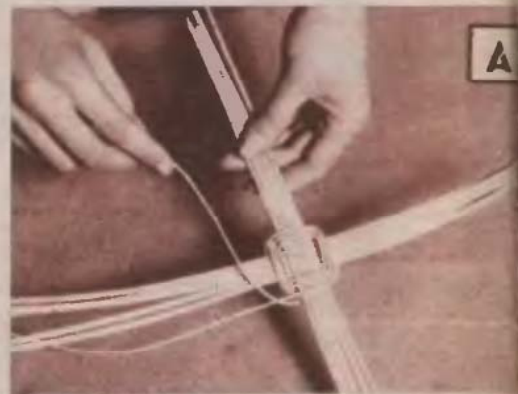
FONÁS

A tárolás során a vesszők még tovább száradtak, ezért felhasznál-

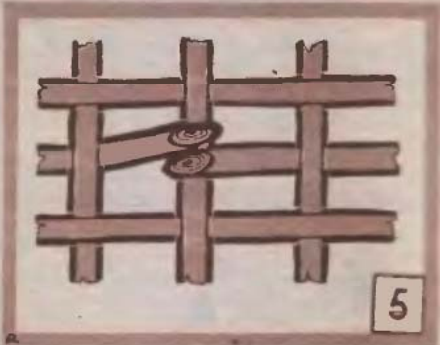
lás előtt azokat néhány órára be kell áztatnunk. De lerövidíthetjük az időt, ha meleg vizet használunk. Az áztató víz teljesen lepje el a vesszőket.

Munkánk első művelete a keresztelőkészítés. Tegyük magunk elé öt „fenékkarót” és mérjük le együttes szélességüket. A kapott értékhez adjunk kb. 10 mm-t és ilyen hosszon hasítsuk fel a következő öt vesszőt. Ügyeljünk arra, hogy a hasíték két oldalán egyforma le-

gyen a falvastagság. Ha ezzel végeztünk, az öt vesszőt dugjuk át az öt felhasított (1).

Keressünk most a legkisebb átmérőjű fonóvesszők között egy hosszú szálát és kezdjük el a fenéklap készítését, azaz befonását. Felénél hajlítsuk meg a vesszőt, akasszuk a kereszt egyik szárába.

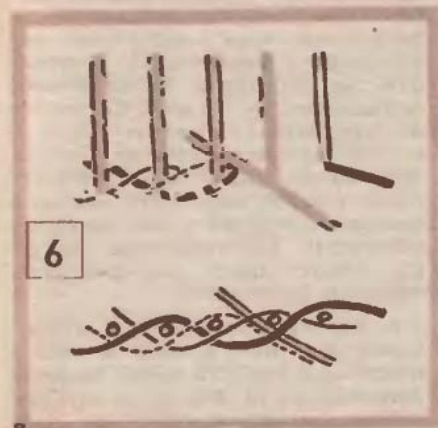

majd — mintha sövényt fonnánk — fonjuk be a kereszt szárait (A). Fonás előtt tanulmányozzuk át a 2. ábrát, ahol az egyszerűség kedvéért három-három fenékvessző látható. Miután legalább háromsorosan végigfontuk a keresztet (tehát rögzítettük azt szétcsúszás ellen), kezdjük el a fenékkarók számainak szétválasztását. Most már a kereszt szárait ne, csak a fenékkarókat fonjuk körül a fonószálakkal (3—4). Arra ügyeljünk, hogy a fenékkarók sugár irányban álljanak (B). A fonás közbeni tömörítéshez tompa élű laposacél darabot használjunk amellyel a fenéklapot időnként ütögetjük meg a fonás felől.

Külön kell szólni a toldásról, hiszen a kezdőszál hamar elfogy. Ha

már csak 30—40 mm-nyi van belőle, hagyjuk abba a fonást, s végét vezessük ki a fenéklap alján. Az új fonóvesszővel szintén a fenéklap alja felől kezdjük, tehát a befejező és a kezdő vessző vége

alulra kerüljön. A kiálló vesszővégeket úgy vágjuk le, hogy ferde metszést kapjunk, s a metszések felénk nézzenek. Fontos még, hogy a vesszőhegy felfeküdjön a fenékkaróra (5).

Folytassuk a fonást, legalább 25 sorig. Ekkor a fenékkarókat meg kell toldanunk. Mégpedig úgy, hogy az eddigi vessző mellé kettőt du-

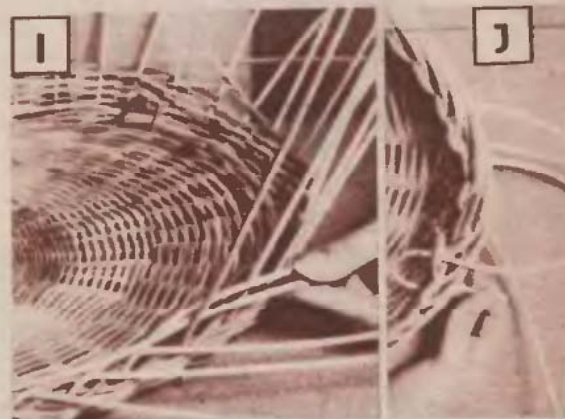
gunk (C), s a régi kiálló véget levágjuk. Ezzel a művelettel szaporítunk a sugarak számát kétszeresre növeljük. Most folytassuk a fonást, de már egy harmadik fonóvesszőt is iktassunk közbe. Ez a műveleten annyit változtat, hogy a fonóvesszőkkel egyszer egy, majd két fenékkarót kell áthidalnunk, s mindig a leghátulsóval (D) kell fonnunk (6). Munka közben a fenékkarókat úgy hajlítgassuk, hogy a fenéklap kissé homorú legyen!

rókat úgy hajlítgassuk, hogy a fenéklap kissé homorú legyen!

Ha elértük az 500 mm-es átmérőt, vágjuk el a három fonóvesszőt (E), és toldjunk be másik négy darabot (F). Ez azért szükséges, hogy a fenéklap és az oldal találkozásánál erősebb (öntartóbb) legyen a tálca. A négy vesszővel két sort fonjunk körbe, s a fenékkarók felfelé hajlítása után már csak két vesszővel fonjunk (4). Az oldal 20—30 mm magas legyen (G).

A tálca peremét nem a fonóvesszőkből, hanem a fenékkarókból alakítjuk ki. Úgy haladjunk körbe,

hogy minden egyes vesszővel az előzőt szorítsuk le (H), s a végek mindig kifelé álljanak (I). Addig folytassuk ezt a munkát — a kiálló vesszővégek fűzését (J) —, amíg egészen rövid darabokat nem kapunk. Végül azokat is vágjuk ferde metszéstűre.

Tálcánk ezzel elkészült. Várjuk meg, amíg anyaga teljesen kiszárad (erre az időre célszerű valamilyen kerek tárggyal lepréselni), s fűjük le színtelen lakkal, vékony rétegen. Utána már használatba is vehetjük a vizsgaremeket.

★★★

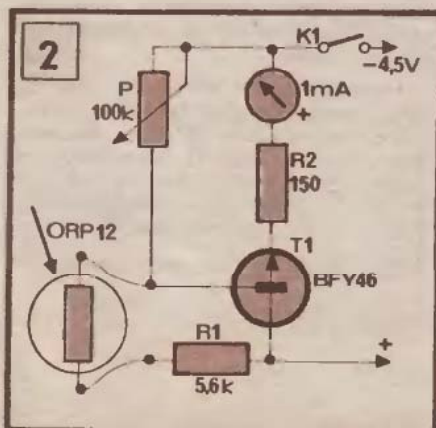
—bágyi—

EXPOMÉTER

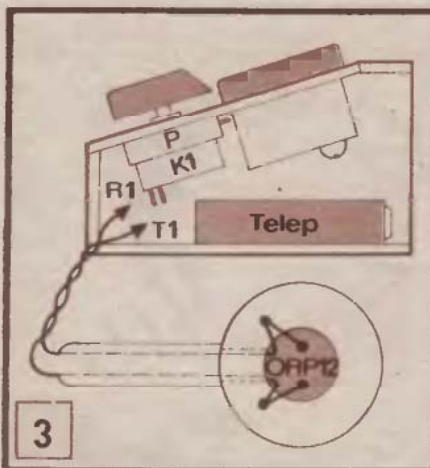

Egyszerű felépítésű és könnyen elkészíthető kísérleti műszert, expométert (1) ajánlunk a fotósoknak. Ez a műszer nem a nagyítások készítéséhez szükséges exponálási időket méri, ill. automatikusan kapcsolja a nagyítógép izzóját —, hanem segítségével a felvételek készítéséhez szükséges pontos exponálási feltételek határozhatók meg. Így

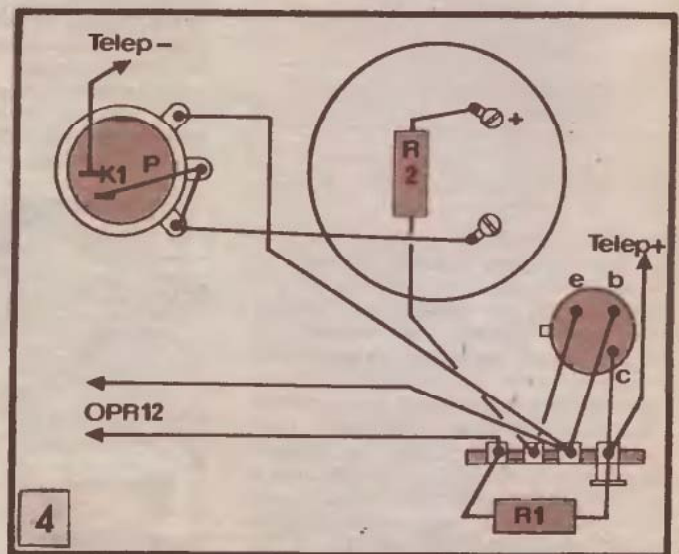

pl. az, hogy a 11-es blendéhez 1/50 mp, vagy a 8-as blendéhez 1/100 mp exponálási idő tartozik-e? Természetesen a műszer a film érzékenységét nem veszi figyelembe, tehát használatához a szokásos fotós előkészületeket el kell végezni. Az expométer segítségével viszont elkerülhető a felvételenkénti precíz fénymérős mérítség, pusztán a műszerről kell leolvasni a blendéhez tartozó exponálási időt.

Az érzékelő LDR típusú fotóellenállás a környezet megvilágításának függvényében változtatja az ellenállását, így a BFY 46-os tranzistor emitterében levő műszer ennek megfelelően más-más kitérést mutat (2). Ha a műszer mutatójára

nak középpontjában a P potenciométerrel hitelesítjük az expométert — amelyhez egy közönséges fénymérő is elegendő —, a potenciométer skálája szerint rögtön mérhetjük a szükséges blende és exponá-

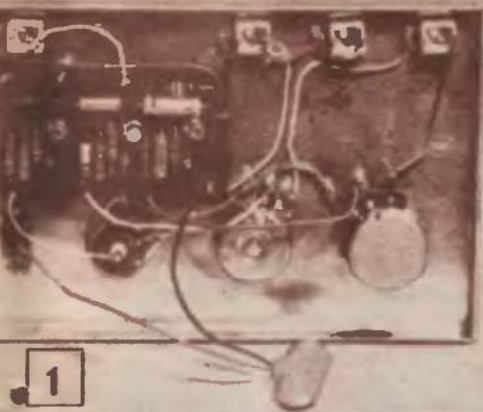
lási idő nagyságát. Az alkatrészek értékeinek nem egységes tűrése miatt célszerű az expométert kísérletezgetéssel ellenőrizni és a szükséges változtatásokat annak megfelelően elvégezni. Ezért elkészítését elsősorban rendszeresen barkácsoló fotósoknak ajánljuk.

A szerkezetet bármilyen kisméretű dobozba beépíthetjük (3). Irányadó az alpműszer nagysága lehet. Az elkészítés megkönnyítése érdekében egy elhelyezési rajzot (4) közlünk.

Háromcsatornás keverő

Hanglezgyűjtők, magnósok és fonoamatorok állandóan visszatérő közös problémája, hogy a kereskedelemben kapható erősítők és rádiók zömének csak egy hangfrekvenciás bemenete van. Így a készülékeket egyszerre nem lehet egymáshoz csatlakoztatni. Például a magnetofon-, a lemezjátszó- vagy a rádió tuner csak külön-külön dugaszolással kapcsolható az erősítőhöz. Ez az állandó csatlakozóváltás idő előtt tönkreteszti az érintkezőket. Hátrányt jelent az is, hogy egyszerre csak egy készülék használható, nincs mód a kevert műsorok, trükkök készítésére. Ezeken a nehézségeken segít a következőben ismertetett háromcsatornás keverő (1), (csatornánként más-más érzékenységű bemenettel).

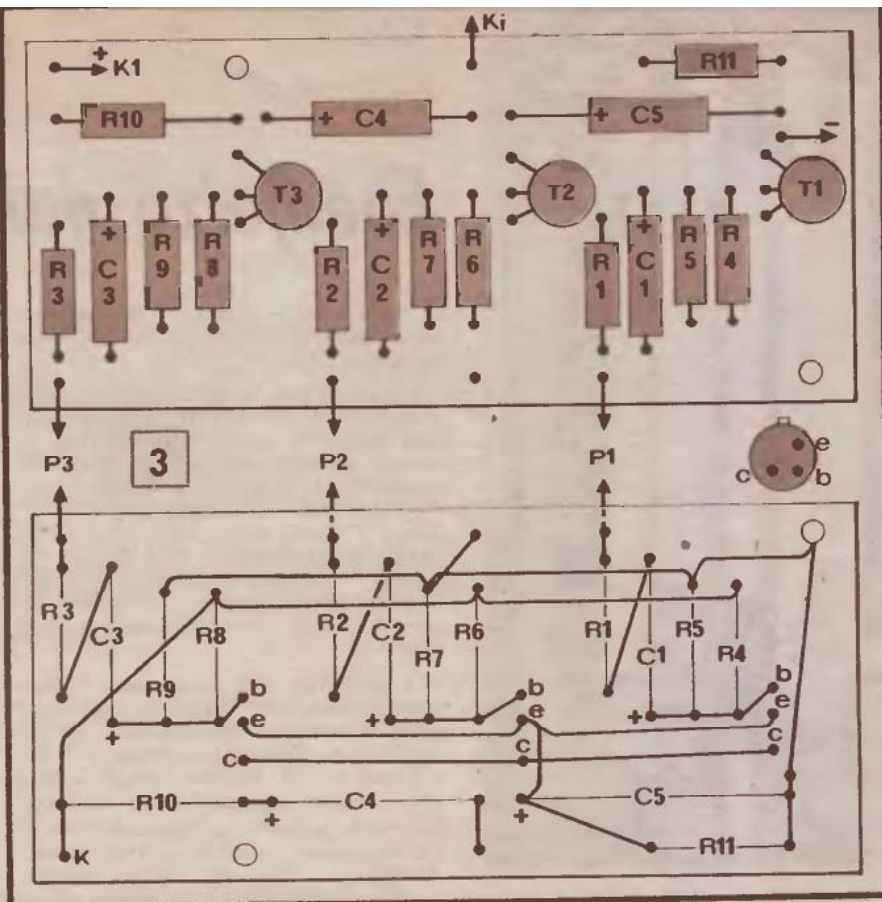
A kapcsolás ún. „keverő erősítő” típusú (2), mivel a keverést nem a hasznos jel rovására végzi. Az egyes csatornában BC 109-es, kis zajú szilíciumtranzisztorok működnek. Azok

bázisához kapcsolódnak a keverő potenciométerek. Az egyes csatornák közötti visszahatást a tranzistorok kis kollektor-bázis visszahatása akadályozza meg. Ez sokkal jobb, mint a legtökéletesebb passzív keverőé, ahol csak a soros ellenállások növelésével csökkenthető ez a zavaró jelenség.

Az A, B és C betűkkel jelölt bemenetek jack-aljzatok, de helyettük alkalmazható normál tuchel csatlakozó is. Az A jelű bemenethez rádió-tuner, a B jelűhöz tranzisztros erősítőjű magnetofon vagy lemezjátszó, a C jelűhöz pedig csöves készülék, vagy kristályhangszedővel felszerelt lemezjátszó csatlakoztatható. Az egyes bemenetek impedanciáját megközelítőleg a szabályozó potenciométerek értékei határozzák meg.

A keverő alkatrészeit furatokkal ellátott műanyag lemezre szereljük. Az al nyomtatott! huzalozást a lemez

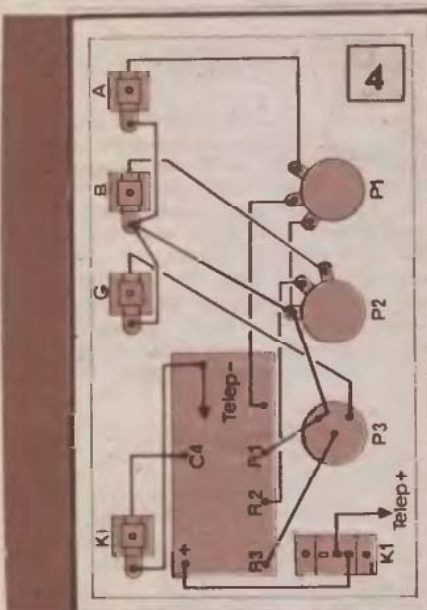
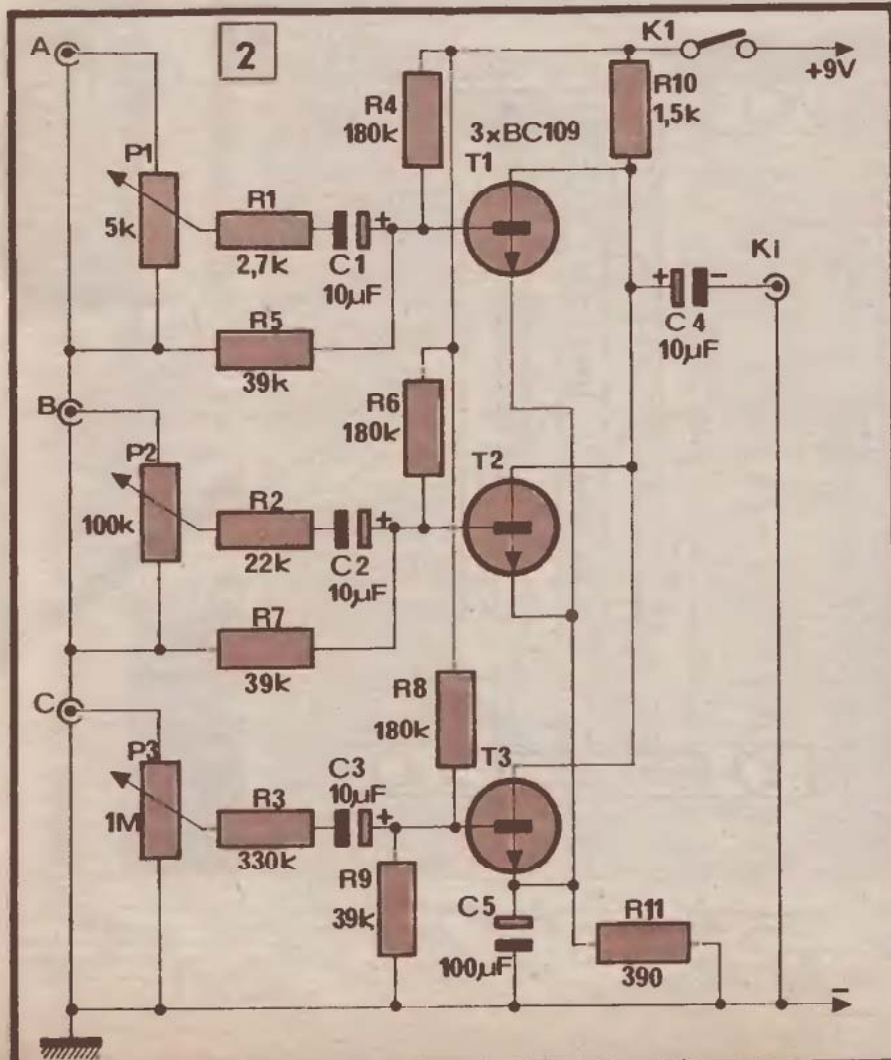

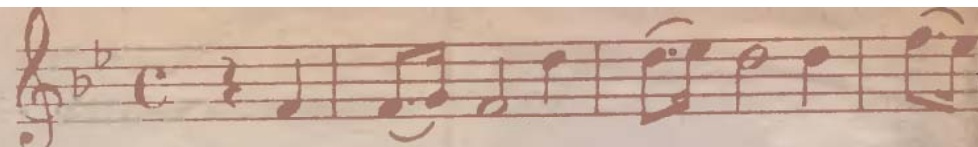
hátdoldalán, a rajznak (3) megfelelően végezzük el. Természetesen a megadottól eltérhetünk, ha az alkatrészek méretei ezt megkívánják. A keverőt a kialakult méretekhez iga-

zodó, 1–1,5 mm vastag, félkemény alumínium lemezből készített dobozba építjük, amit gondosan kapcsoljunk a közös telepmínuszhoz (4). Itt fontos szerepe van a jó árnyékolásnak, mivel ide kapcsolódnak a készülékek érzékeny bemenetei. Keverő potenciométereként beépíthetünk tolopotencio-métereket is, de azok könnyű kezelésének érdekében a doboz formáját változtassuk meg. A készüléket lehetőleg ne hálózati adatterről, hanem telepről működtessük. A kis fogyasztás miatt a telepek élettartama igen hosszú.

★★

M. G.

esztétikai szempontból — huzzunk
színesre festett szerszámnyelet.

FELSZEREELÉS

A nyolchangú kolomppal többféle dallamvariáció hozható létre. Azonkívül pl. előre meghatározott egyezményes jelekkel mindjárt az is közölhető, hogy a családtagok közül kit és miért keresnek (telefon, vendég érkezése), vagy pedig az egész család számára jelzi a vasárnapi ebéd elkészültét. Alumínium fogantyú nélkül ajtóra szerelve elriasztja a besurránó tolvait.

Cs-né

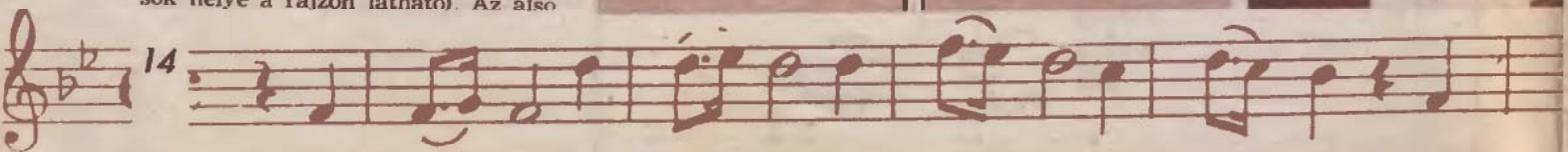
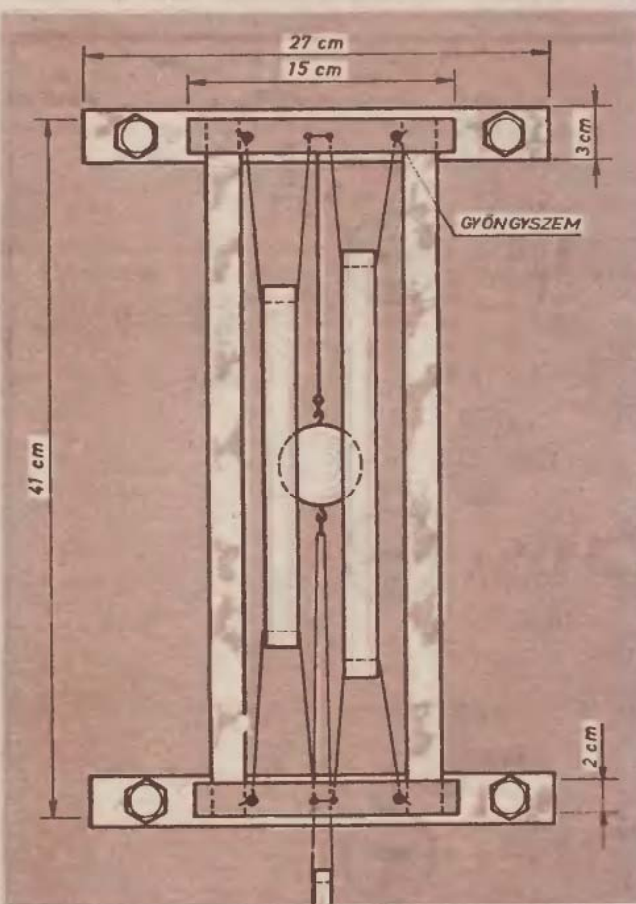
A nyolchangú dallamkolomp hangja ugyan erős, de nem kellemetlen, és más hanggal — például csengő, telefon, óraütés hangjával — nem téveszthető össze.

ANYAGOK

Vegyünk 20 mm átmérőjű alumínium csövet. Vágjunk le belőle 16, 12, 21, 24, 25, 26, 30 és 33 cm hosszú darabokat. (A méretek eltérőek is lehetnek.) A csöveket hosszstengelyükre merőlegesen — felül és alul (a végektől kb 1 cm-re), fúrjuk át vékony fúróval. Utána 1×2 cm keresztmetszetű lécből vágjunk le négy-négy, 41 cm, 15 cm és 13 cm hosszú darabot —, rétegelt lemezből pedig egy 15×15 cm nagyságú négyzetet.

ÖSSZEÁLLÍTÁS

Enyvezzük és szögezzük össze a leceket (a képeken is látható), alul nyitott keretté. Tetejére erősítsük fel a rétegelt lemezt. A vízszintes leceket szintén fúrjuk át. (A furatosztások helye a rajzon látható). Az alsó

3 a skandináv bútor...

Ki ne szeretné legalább egyik lakószobáját vagy hétvégi házát saját készítésű bútorokkal berendezni? Am e célra csak az egyszerű eszközökkel elkészíthető, olcsó, és mégis tetszetős bútorok alkalmasak. E feltételek teljesítéséhez – azaz olcsó, nyers deszkából készíthető, „skandináv” stílusú bútorok összeállításához – adunk segítséget közlésű tervrajzunkkal és az ismertetéssel.

A közölt három elemből, meg a „ráadás” ülkéből álló bútorzat fenyőfából készült. A képek bizonyítják, hogy még a csomós anyag is jól felhasználható, ha azt megfelelően válogatjuk össze. Természetesen a sűrű, egyenes erezetű fa a legszebb, viszont annak beszerzése is a legnehezebb.

Ajánlatos anyagbeszerzés előtt tervrajzunk alapján előre összeállítani mennyi és milyen méretű faanyag szükséges. A megvásárolt anyag méreteit – legalább a vastagsági méreteket – célszerű géppel kialakítani (vagy kialakíttatni). Ugyanis ezt a műveletet barkács eszközökkel csak rendkívül nehéz, fáradságos munkával és csak gyakorlott barkácsoló tudná elvégezni. A gépi megmunkálás pontossága sok utánmunkát tesz feleslegessé, s így még a kevésbé gyakorlott ezermesterek is gyorsan és pontosan dolgozhatnak.

A bútorok alkatrészeinek kész méreteit az anyagjegyzékekben közöljük. Természetesen a rajzoktól és a megadott méretektől el lehet térni, de akkor gondos számításokkal ellenőrizni kell a megváltozott adatokat. Az előmunkált faanyag feldolgozása a közölt képek és a tervrajz alapján viszonylag egyszerű. Am a bútorok csak akkor lesznek szépek, ha az illesztések pontosak, a deszka és a léccanyag végei simák, a vágások merőlegesek. Az összeerősítéshez nyvet, köldökcsoportok és súlylyesztettfejú facsavarokat használunk.

Az elkészített, gondosan lecsiszolt és portalanított bútor több rétegben kenjük be szintelen lakkal vagy színes festékkel. A szintelen lakk alá enyhe, világos – legfeljebb mézszínű – pácolást alkalmazhatunk. Hogy milyen árnyalat lesz ízlésünknek megfelelő, azt

hulladékanyagon ajánlatos kikísérletezni. Számolni kell azzal, hogy még a szintelen lakk is erősen kiemeli a fa erezetét.

TÁROLÓEGYSÉG (a)

Elsőként egy többcélú, asztalszerű, sima vonalú, felső részén két felnyitható tetőrészrel ellátott tárolóegység elkészítését ajánljuk. A tetőrész alatt válaszfallal két részre osztott tér található. A merev középrész helyet adhat a nehezebben mozdítható televízió, rádió vagy súlyosabb váza számára. Főmérete 1434×460×625 mm. A szerkezet könnyebb áttekintése érdekében tervrajzunkon a bútorokat kitérésekkel és az egyes elemek térbeli eltolásával szemléltetjük. Az alkatrészek pontos, kész méretei a jelszámok segítségével a darabjegyzékből kereshetők ki.

Célszerű az összeállítást az oldalegységekkel elkezdni és a felső keret, majd a polc oldalfalainak összeerősítésével folytatni. Nagyon fontos a határoló síkok merőlegessége! A csavarokat lehetőleg a belső oldalak felől hajtjuk be, a látható részekben rejtett (a külső felületet el nem érő) köldöccsapokat alkalmazunk.

A gondosan összeállított vázrész ragasztóanyagának kötése után folytatjuk a munkát a belső válaszfal (14) és tartólemeinek (15, 18), majd a tetőrészt felerősítő lécek (19, 16, 17) beerősítésével. A tartóléceknek a keret felső élétől a fedőlap vastagságával egyenlő távolságra (17 mm) és a felső széllel párhuzamosan kell elhelyezkedniük. A felső keret belső körvonala szerint kivágott farost- vagy rétegelt lemezt (13) alulról helyezzük a keretbe és a válaszfal (14) alsó felületéhez rögzítjük. A fenéklemezt alul a tartólécek (11, 12) támasztják. A polcfelület deszkáit (10) ugyancsak tartólécek (8, 9) rögzítik. A deszkák között hagyunk 2–2 mm-nyit és annak két oldalán az éleket 2×45°-ra élezzük le.

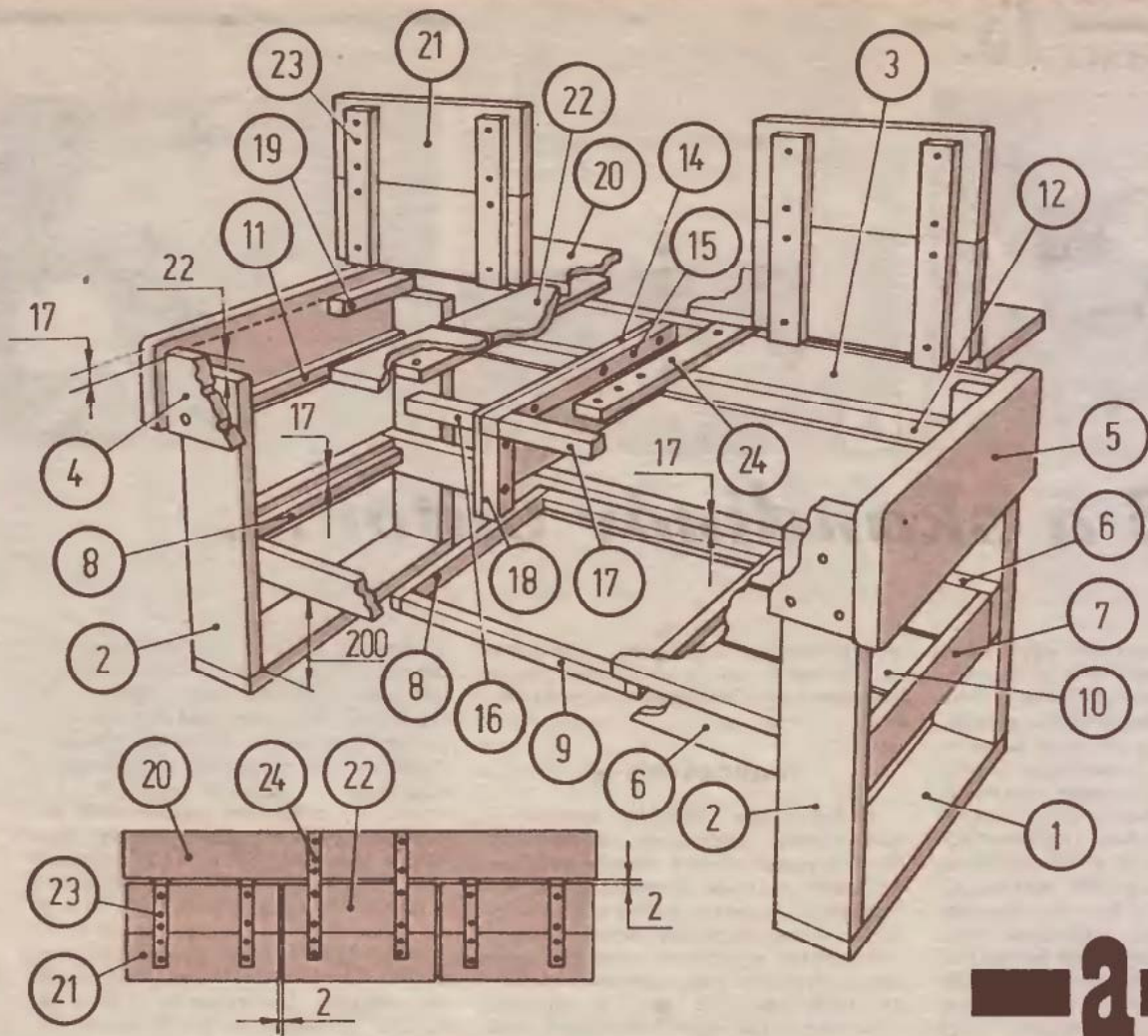
Ezután a felső tároló részbe pontosan illeszkedő merev hátsó lapra (20) szereljük fel a két merevítőléc (24) se-

gítségével) a nem nyitható középrész deszkáit (22). Ezután a már összeállított ajtók beillesztését végezzük el. Ugyeljünk, hogy meg legyenek a mozgathoz szükséges 2 mm-es hézagok. A merev középrészen a csuklópántok vonalában is hagyjunk ugyanilyen hézagot. Így a fedőlap egységesebb benyomást kelt. A fedőlap merev része (29) a hátlaphoz (3) és az oldallapokhoz (5) illeszkedik. Elöl a keret mellő részének (4) élére fekszik, s kb. 16 mm-rel túlnyúlik.

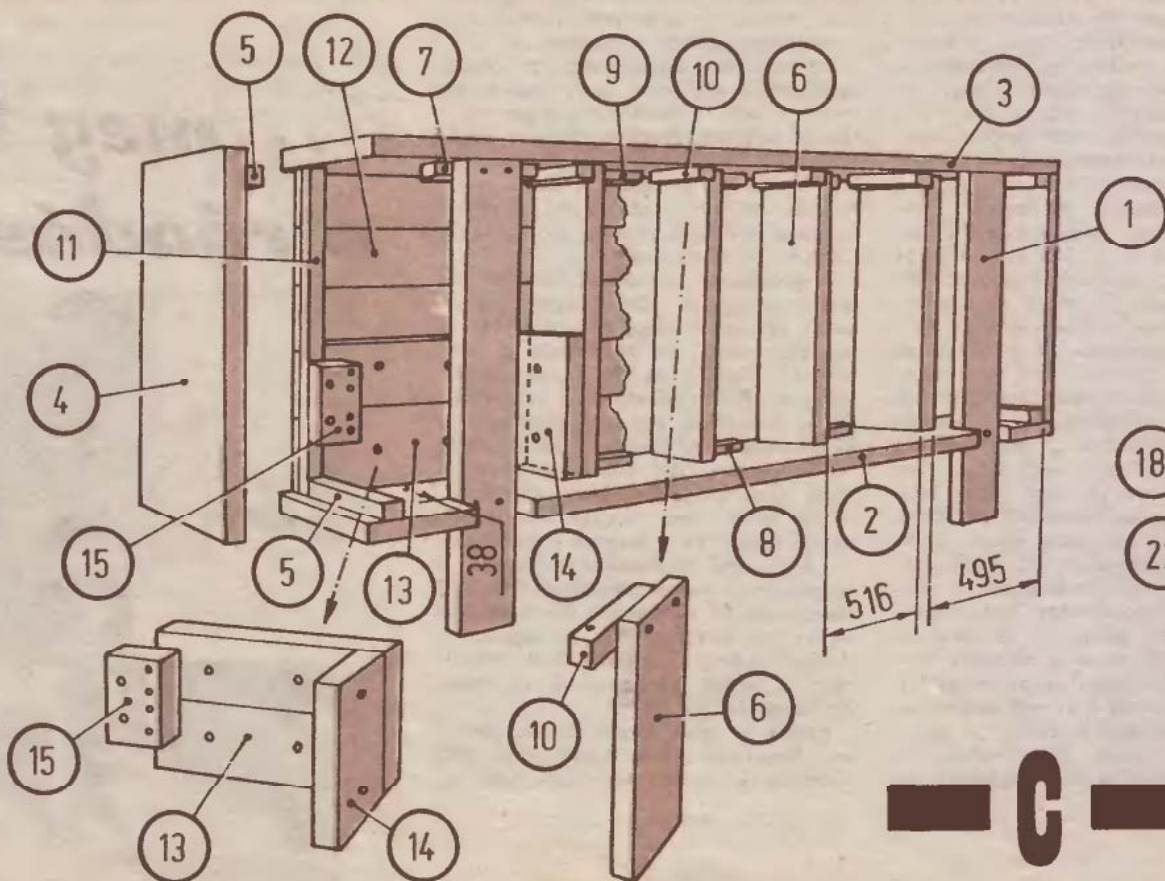
Végül a talpak (1) alsó részére erősítsünk filc lapokat, vagy bútorcsúszató filceket. Összeszerelés után a találkozó alkatrészeket gondosan csiszoljuk síkba. Az éleket csak annyira szabad leélezni, hogy a bútorra jellemző szögletes forma megmaradjon.

...meg 1 a ráadás

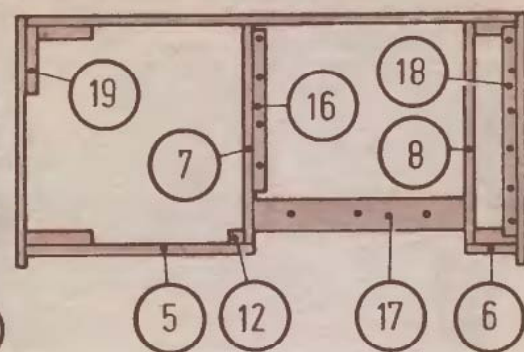
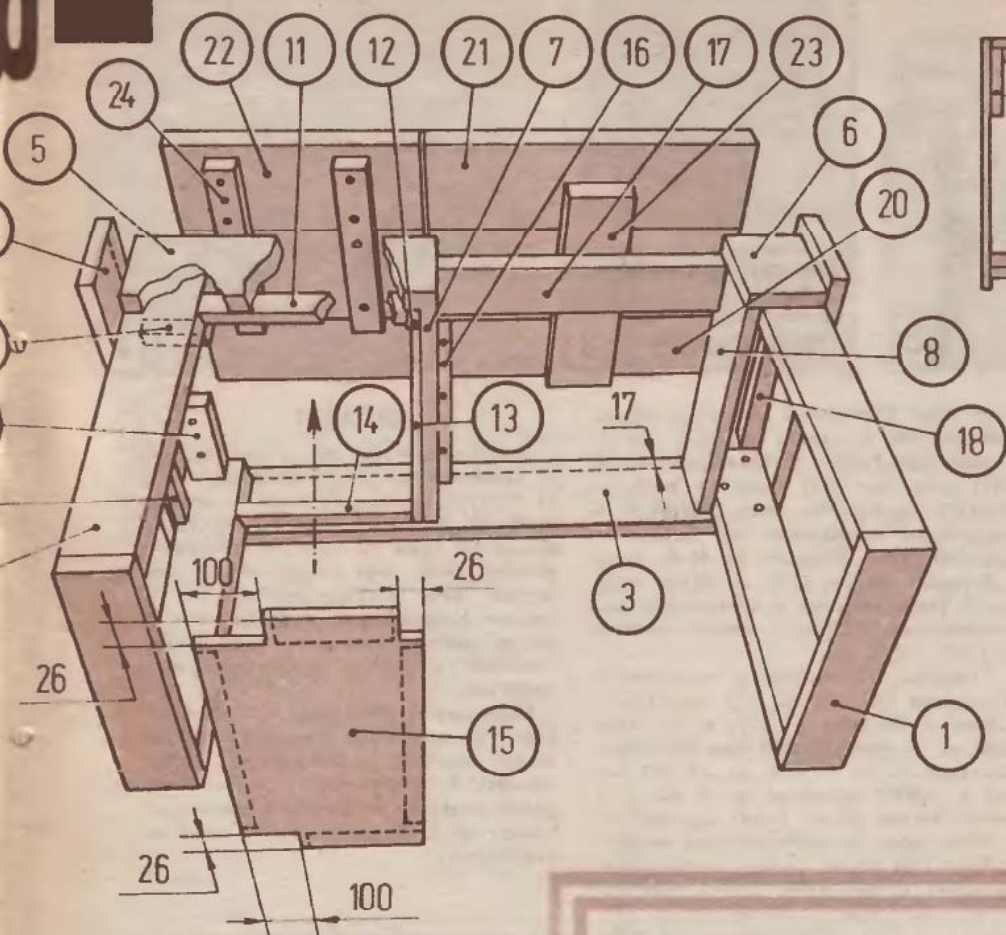

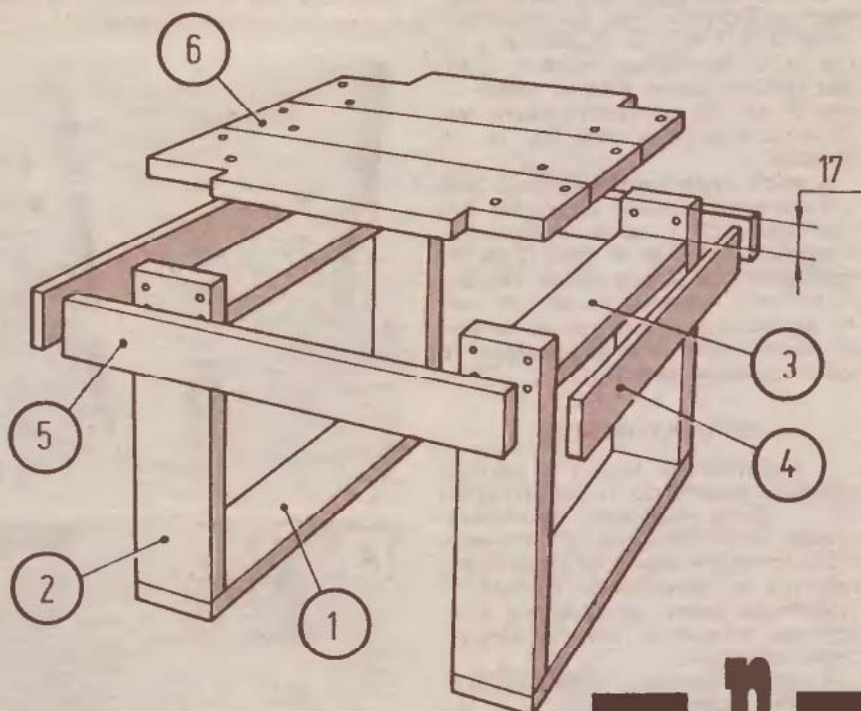
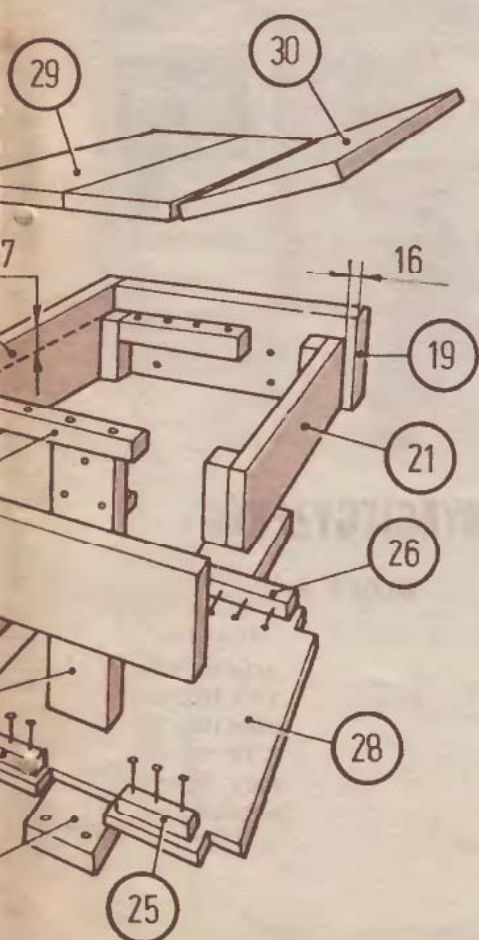
—2—

—C—

EM
1976

Az EM tervrajzsorozata

Bútorok fenyőfából

(3 + 1 svédbútor)

73

ÜLTÖZŐ (MUNKA) ASZTAL (b)

Az egyszerű és tetszetős asztalka fő méretei: 1034×510×625 mm. Bal felső oldalán nyitható fedelű tároló helyezkedik el. Jobb oldalán a mellő, perem nélküli nyitott rész a lábak kényelmes elhelyezkedését teszi lehetővé. Tároló része egyaránt alkalmas pipere cikkek vagy írószerek befogadására. Kis lakásokban ideális munkahelyet adhat a család minden tagja számára.

Összeállítása hasonló a tároló egységéhez. Először a felső keretet állítsuk össze (3, 4, 7, 8, 5, 6, 12, 17.) Ezt a lábak (1, 2) beerősítése, majd a tárolórész fenéklemezének (15) és tartólécének (9, 11, 13) behelyezése követi. Végül a fedőlap tartóelemeit (16, 18, 19) rögzítsük.

A fedőlap hátsó merev deszkája (20) a keret belső részéhez illeszkedik. Ahhoz csatlakozik a merev középrész és a nyitható fedél. Itt is (mint a tárolóegységénél) hagyjunk 2 mm-es hézagot. A fedélrész előrenyúlása kb. 16 mm. Az összeállítás szempontjai és az összeszerelés utáni teendők azonosak a tárolóegységénél leírtakkal.

FEKHELY-FEJRÉS (c)

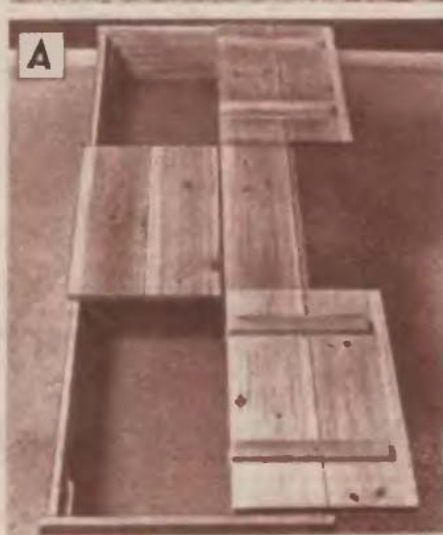
A legegyszerűbb fekhely is tetszetős egységgé egészíthető ki egy fejrészszel és a hozzá csatlakozó oldalszekrényekkel. Ez utóbbiakban nyitható fedőlapos tárolóhely található, amely a fekhelyekről is kényelmesen elérhető. A szekrények merev, felső laprésze olvasólámpa, hamutartó, óra stb. elhelyezésére alkalmas.

A fejrész főméretei: 2640×150×727 mm. Két végén helyezkedik el a két, 382×489 mm lapfelületű és 500 mm magas szekrényke. A fejrész eredetileg főként esztétikai célból és polcszerű rakodófelülete miatt készült, de kevés átalakítással – a mellő burkolat középrészét előre billenthetővé kiképezve – tárolóhely is lehet.

Összeszerelését a keret kialakításával (2, 3, 4, 5) kezdjük. A sarokmere-

vitő lécek (5) mellő végei a fejrész előlapjától 38 mm-re legyenek. Az oldalfalakra (elől) a burkolódeszkákat (12) tartó lécc (11) kerül. A burkolódeszkák beszerelése után jelöljük ki a függőleges válaszfalak (6) helyét és erősítsük be a támasztó- (8, 9) és a sarokrögzítő léceket (10). A lábak előtti belső térbe kerülnek a szekrények fel-erősítéséhez szükséges erősítő betétek (13, 14, 15).

Folytassuk a munkát a szekrények kereteinek (18, 19, 20, 21) összeállításával. A saroklécek (23), a fenéklap (28) és a fedőlap (29) beerősítéséhez szükséges lécek (21, 24, 25, 27, 22) helye a rajzról olvasható le. A láb (17) beerősítésére és az egész egység csiszolása után a szekrényeket hátlapjaiknál (19) fogva átmenő csavarokkal erősítsük a fejrészhez. Utolsó műveletként csavarozzuk a lábak alá a talpdeszkákat (16). A fedőlapokat az előb-
biekhez hasonlóan készítsük.

ÜLŐKE (r)

A bútorcsoportot egy ülőke egészíti ki. Összeállítását a két lábrészszel (1, 2, 3) kezdjük. Azokra kerülnek a szegélylécek (4, 5) és a keretbe illeszkedő ülőlap (6). Akik az ülőlapra habszivacs betétes textil- vagy műbőr borítást terveznek, azok a szegélyléceket kb. 10 mm-rel magasabbra szereljék és az ülőlap méreteit annyival csökkentsek, amennyit a borítás anyagvastagsága megkíván.

Még egyszer felhívjuk a figyelmet, hogy a megadott méretek teljesen készre munkált alkatrészekre vonatkoznak! A megmunkálás pontatlanságából eredő kis eltérések is összeadhatnak és lényeges változást eredményezhetnek!

Sz. T.

ANYAGJEGYZÉKEK

ÜLŐKE (r)

		Méret mm
1	2	300×100×26
2	4	330×100×26
3	2	248×100×26
4	2	320× 75×10
5	2	400× 75×10
6	3	400×100×26

TÁROLÓEGYSÉG (a)			ASZTAL (b)			FEKHELYFEJRÉS (c)		
Szám	Db	Méret/mm	Szám	Db	Méret/mm	Szám	Db	Méret/mm
1	2	410×100×26	1	2	460×100×26	1	2	684×100×26
2	4	560×100×26	2	4	560×100×26	2	1	2640×150×17
3	1	1400×167×17	3	1	1000×167×17	3	1	2640×150×17
4	1	1400×150×17	4	2	510×167×17	4	2	450×150×17
5	2	460×167×17	5	1	445×150×17	5	4	100×26×26
6	2	1366×50×17	6	1	117×150×17	6	4	450×100×17
7	2	358×50×17	7	1	460×150×17	7	2	150×26×26
8	4	358×26×26	8	1	460×150×17	8	3	516×26×26
9	2	450×26×26	9	1	408×17×17	9	3	516×26×26
10	3	1366×118×17	10	1	83×17×17	10	4	100×26×26
11	2	392×17×17	11	1	302×17×17	11	2	450×26×26
12	2	1200×17×17	12	1	150×26×26	12	5	2606×90×12
13	1	1400×410×5	13	1	435×17×17	13	4	469×100×26
14	1	410×123×17	14	1	411×17×17	14	2	200×74×26
15	1	410×22×17	15	1	460×428×5	15	2	174×52×26
16	1	180×22×17	16	1	420×22×17	16	2	503×100×26
17	1	163×22×17	17	1	438×40×17	17	2	431×100×26
18	1	101×17×17	18	1	460×22×17	18	2	472×150×17
19	2	147×22×17	19	1	460×22×17	19	2	472×150×17
20	1	1400×147×17	20	1	1000×151×17	20	2	362×150×17
21	4	464×147×17	21	2	562×170×17	21	2	348×133×17
22	2	464×147×17	22	2	434×170×17	22	4	270×26×26
23	4	294×40×17	23	1	420×10×17	23	8	133×26×26
24	2	393×40×17	24	2	305×40×17	24	2	143×12×12
						25	2	143×12×12
						26	2	386×12×12
						27	4	296×12×12
						28	2	439×348×5
						29	4	348×148×17
						30	2	346×174×17

**SZÍVESEN
RENDELKEZÉSÉRE ÁLLUNK!
FÁRADJON BE,
VAGY
TELEFONÁLJON,
KÉSZSÉGGEL
FELVILÁGOSÍTJUK**

(-)

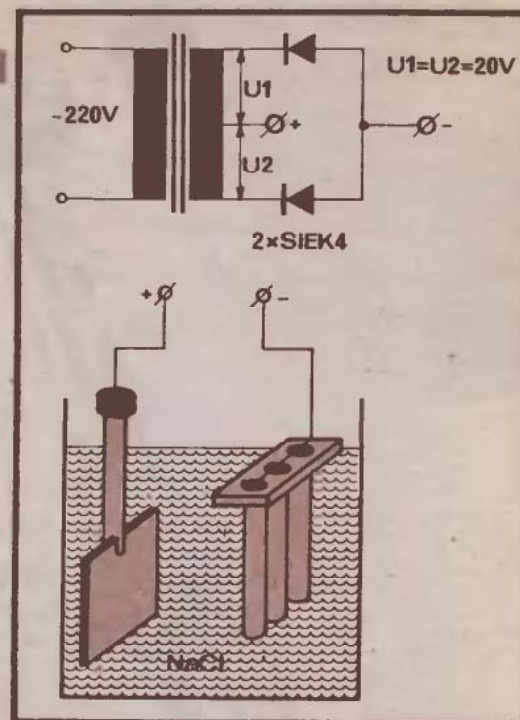
Nyomtatás elektrolízissel

Manapság az amatőrök mind gyakrabban készítenek nyomtatott áramköröket. A maratáshoz azonban nem mindig kapnak vaskloridot (FeCl_3). Közöséges konyhasó viszont bármikor vásárolható. Ez az alapja kidolgozott és kipróbált eljárásomnak, amelynek lényege: ha a NaCl oldatába két elektródát merítünk és egyenfeszültséget adunk rá, akkor az elektrolízis megindul. Az anódon nascens klór (Cl) válik ki, amely igen reakcióképes. (Az oldatban a klór Cl^- -ionként van jelen, azért vándorol a pozitív pólusra.) Tehát, ha a maratásra váró rézbevonatos bakelitlapot anódként alkalmazzuk, arról a kívánt helyen lemaradik a réz. Ezért a lapon nitrofestékkel fedjük be a megmaradó részeket.

Először készítsünk konyhasóból (NaCl) telített oldatot. Meleg vízben oldjuk a sót, így több oldódik fel, de maratáskor a folyadék hőmérséklete 50°C -nál ne legyen több. Az oldat mennyisége a lap méreteitől és a rézbevonat vastagságától függ.

Katódként (—) két-három szén-

elektrodát alkalmazzunk (elhasznált elemekből szedhetjük ki), anódként pedig a jól megtisztított, előrajzolt és megszáritott lapot helyezzük az oldatba. A lapot célszerű szénelektroda közbeiktatásával bekötni az áramkörbe és úgy meríteni az oldatba, mert a fémcsatlakozást is marná a leváló klór. Kapcsoljunk az elektródákra 20–30 V körüli egyenfeszültséget. Vigyázzunk a polaritásra; a nyomtatott lapra kössük a pozitív pólust! Célszerű egyenirányított váltófeszültséggel dolgozni. Kondenzátorokkal és tranzisztorokkal felesleges stabilizálni, tökéletesen megfelel a teljesítménydiódákkal egyenirányított váltófeszültség. Egyébként a feszültség növelésével az áramerősség is nő, és akkor csökken a maratás ideje. (Természetesen 100 V-on felüli feszültséget már ne alkalmazzunk, mert a 6–7 A miatt túl heves lenne a reakció.) Figyelem! A szekunderfolyamat eredményeként a katódon hidrogéngáz (H_2) válik ki, ami nagy áram esetén különösen jelentős. A hidrogéngáz a levegővel durranó gázt

képez. Az oldat közelében tehát nyílt láng használata tilos!

PÁSZTOR KORNÉL
Makó

Ötletének díja 100,— Ft-os vásárlási utalvány.

KERESIK AJÁNLJÁK

Eladásra kínálja: az Ezeremster 1957. januárjától 1972. júliusáig megjelent példányait Udvarny István (1055 Bp., V., Nehadsereg u. 14.); Gedei Józsefné (6726 Szeged, Deryné u. 22.) az 1970. januárjától; Stamm Vilmos (1145 Bp., Erzsébet királyné útja 14/b.) az 1957-től; Gábrilek Attila (Bp., 1075 Tanács krt. 3.) az 1972–73–74-es évfolyamokat; Szász Sándor (4032 Debrecen, Verseny u. 19.) a lap eddig megjelent példányait; Bátonyi József (1092 Bp., Ferenc krt. 12.) az 1967-től 1975-ig megjelent példányokat; Tóth Gáspár (2167 Várduka, Ifjúság u. 3.) az 1972/12, 1973/9–11-es, az 1975/5-ös és az 1970/12-es számokat; Horváth János (2011 Budakalász, Kossuth u. 51.) az 1968–70–71–72–73–74–75-ös évfolyam egyes példányait; Kincs László (3300 Eger, Kertész u. 36.) az 1968/10–12-es, az 1969/3–5–6–7-es, az 1970/5-ös, az 1971/2–4–5-ös, az 1972/5-ös, az 1974/7–12-es, az 1975/6–7–8-as példányokat.

Biró Lajos olvasónk (5400 Mezőtúr, Ifjúsági lt. 8. ép. I. e.) megvételre keresi az 1975/1–2-es példányokat.

Köves Gábor olvasónk (2600 Vác, Rigo u. 10.) az „Autó-Motor” c. újság egyes évfolyamait kínálja cserébe lapunk 1971–72–73–74–75-ös évfolyamaiért.

Műszaki-barkácsoló anyagokat kérnek lapunk egyes példányaiért cserébe Vig Miklós érdi (2030 XI., Köszörös u. 53.), Karácsonyi Sándor hódmezővásárhelyi (5300 VIII. ker. Csomorkányi u. 11.) és Fazekas Sándor bodrogolaszi (3943. Mátyás út 6.) olvasónk.

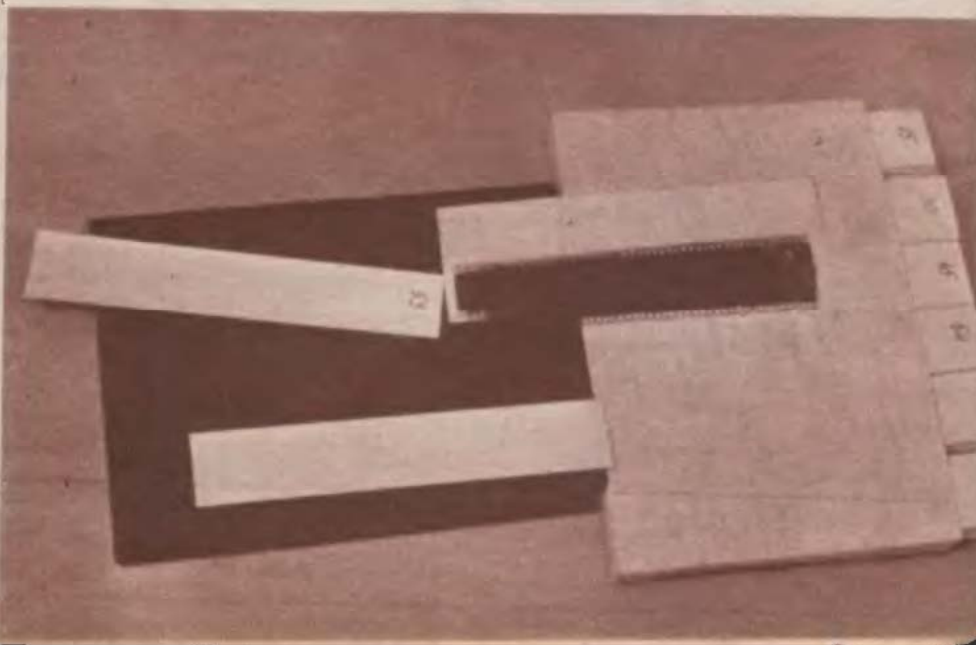
NEGATÍV KATALÓGUS

Negatívjaimat kartonból készített, tapétával bevont gyűjtődobozban tárolom. Ehhez írógéppapírból (átíró másolópapír) levágtam és félbehajtottam több, a mintegy hat kockányi negatív csíknak megfelelő méretű papírszeletet s azokat rajzlapból kivágott és Tixo-val összeragasztott tasakokba helyeztem. A gyűjtődobozba 15 db beszámozott tasakot tettem egymás mögé. A felvételekről adat-tárat készítettem, amelyben feltün-

tetem az egyes képekkel kapcsolatos adatokat (exponálás, szűrőbeállítás, képméret, stb.). Katalógusom alapján rövid idő alatt bármelyik felvételt megtalálom.

HORVÁTH GÁBOR
Eger

Fotóval illusztrált ötletének díja 100,— Ft-os vásárlási utalvány.

AUTOMATIKUS ÉLESSÉGBEÁLLÍTÓ

A fotózás legtöbb időt igénylő művelete a nagyítás, azon belül pedig a kép élesre állítása. Viszont létezik már automata nagyítógép, (pl. a szovjet gyártmányú UPA-5 „RADUGA”), amelynél nem kell ezzel a művelettel bajlódni, mert a kép automatikusan élesre állítódik.

Hasonló elv alapján alakítottam át csehszlovák gyártmányú, Opemus 6×6-os típusú nagyítógépet, amely most már mind a 24×36-os, mind a 6×6-os filmek nagyításakor automatikusan állítja élesre a filmet. sőt az ötlet némi módosítása után bármely nagyítógép átalakítható.

ANYAGSZÜKSÉGLET

2 db használt potenciométer tengelye és 1 db csapágya; 2 db 700×30×3 mm-es acél-, vagy alumínium lemez; 1 db 30 cm hosszú, 6×6 mm keresztmetszetű, vagy 6 mm átmérőjű acélrúd; 1 db 15 mm átmérőjű, 5 mm széles fém- vagy műanyag görgő; 3 db 300×30×2 mm-es acéllemez; 1 db 90×80×2 mm-es acéllemez; M 3-as, M 4-es anyáscsavarok; 2 db 2 mm átmérőjű szeg.

ALKATRÉSZEK

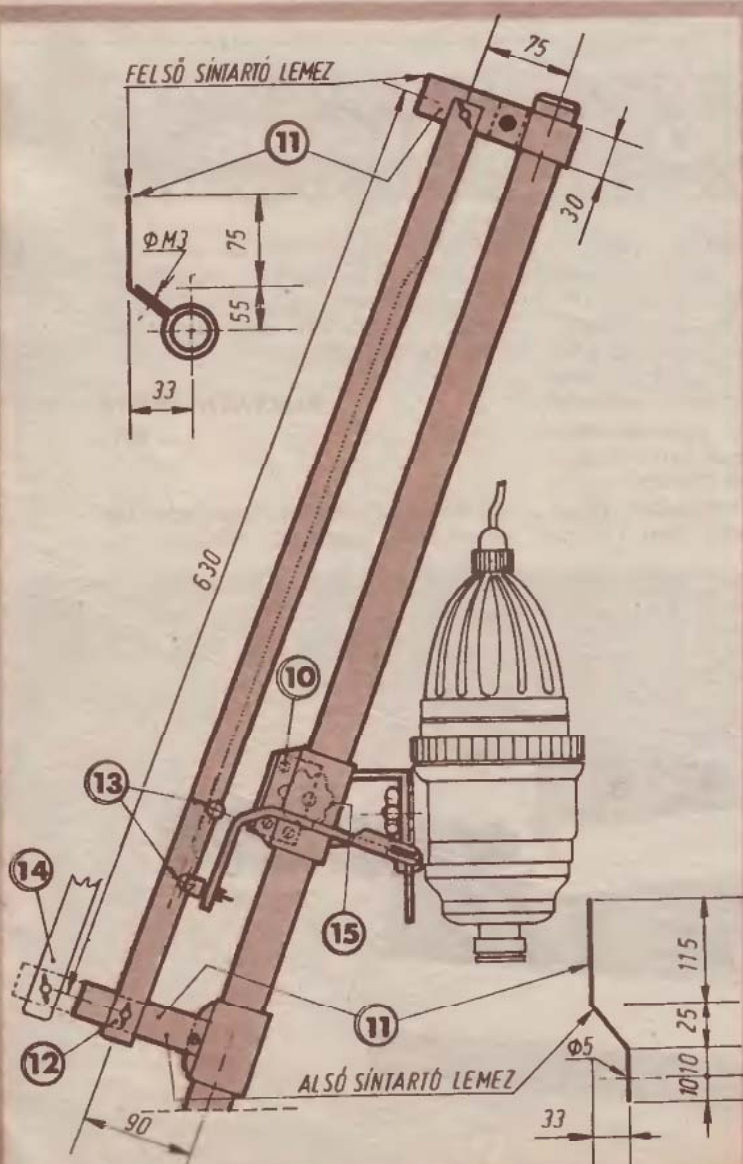
Először az acélrúdból hajlítsuk meg az emelő kart (1) s készítsük el a furatokat. Alakítsuk ki a csapágytartó lemezt (2) és az emelő villát (3), majd mindkettőt szegecseljük az emelő rúdra. A potenciométer csapágyát a saját csavaranyájával rögzítsük helyére. Az emelőkar könnyű, súrlódásmentes mozgásának elősegítésére készítsük el a görgőtartót (4). Erősítsük villái közé a görgőt (5), s a tartó szárait dugjuk az emelőkaron levő furatokba. A finombeállító csavart (6) annyira hajtsuk be, hogy az a görgőt 5–6 mm-nyire tolja el az emelőkartól. (A finombeállító csavar az élesség esetleges korrigálására szolgál.)

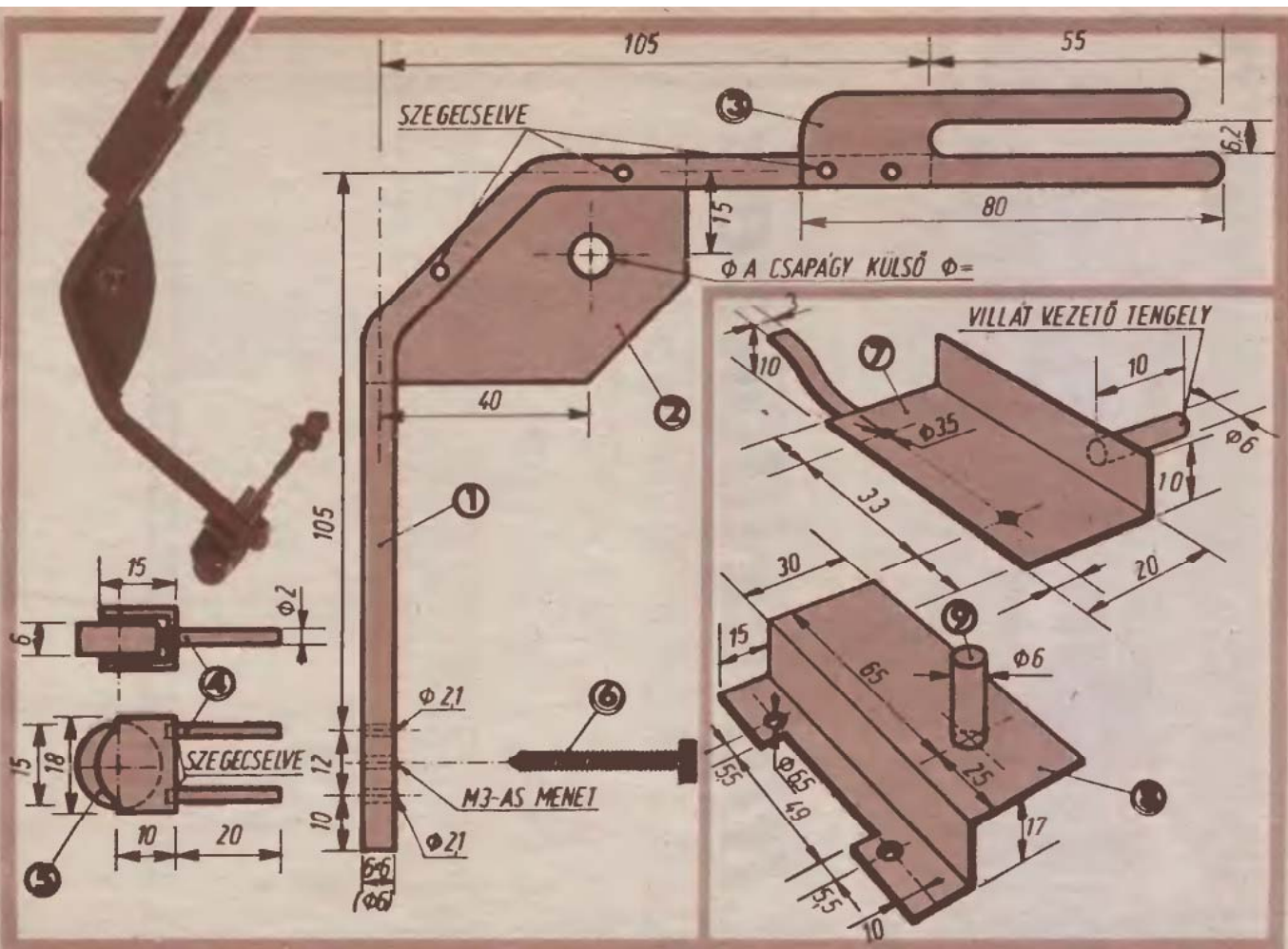
Következőként szereljük le az eredeti élesség beállító görgőt és az azt szorító lemezugót, (azokra továbbiakban nem lesz szükség), majd készítsük el az objektív emelőt (7) és azt az eredeti két csavarral rögzítsük végleges helyére. Felszerelés után a nagyítófejnek szabadon, szorulás nélkül kell le-fel mozognia.

Ezután készítsük el az emelőkar tengelyét tartó lemezt (8) és szegecseljük rá a potenciométer tengelyt (9). Ha ez is kész, akkor az egészet a meglevő két rögzítőcsavarral erősítsük a helyére (10). Végül alakítsuk ki a tartó lemezeket (11), s azokat, valamint a vezető sint (12) erősítsük a kijelölt helyükre. A sín éle pontosan illeszkedjék a görgőre. Ha ekkor az emelőkar megfeszülne, a görgőt nyomjuk a sín mellé (erre később úgyis szükség lesz).

Következik a legnehezebb, nagy türelmet és pontosságot kívánó művelet, a sín megmunkálása. Ehhez a nagyítófej-fejet a magasság állító gombbal (15) hozzuk a legalacsonyabb helyzetbe. Fűzzünk a gépbe egy éles rajzolatú negatívot és az emelő karral állítsuk be a megfelelő élességet 4,5 50-es objektívvel (vagy az eredeti 4,5 75-ös). A görgőt illesszük a vezető sín mellé, s azon jelöljük meg azt a pontot, amelyet a görgő érint (13).

A nagyítófejet feljebb tolva centiméterenként állítsuk élesre a képet az emelőkarral és jelöljük meg a görgő érintő pontját a sinen. Így haladjunk a legmagasabb pontig, majd a jeleket kössük össze folyamatos vonallal, s vágjuk le a fölösleges részt. De hagyjunk rá néhány tízed

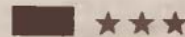

milliméteret, s azt utólag, reszelővel koptassuk le. Közben gyakran ellenőrizzük az élességet.

Végül a várt eredmény nem marad el, a ráfordított idő többszörösen megtérül a további nagyítások során. Hiszen csak a film síkjának magasságát kell a nagyítandó képnek megfelelően változtatni, az élesség automatikusan beállítódik.

Egyébként 6X6-os film nagyításához (4,5/75-ös objek-

tívvel) hasonlóképpen készíthetünk vezetősínt, csak azt kissé távolabb kell elhelyezni a tartórúdtól (14).

KADLICKÓ JÓZSEF
PÉCS

Fotókkal illusztrált ötletének díja 300,— Ft-os vásárlási utalvány.

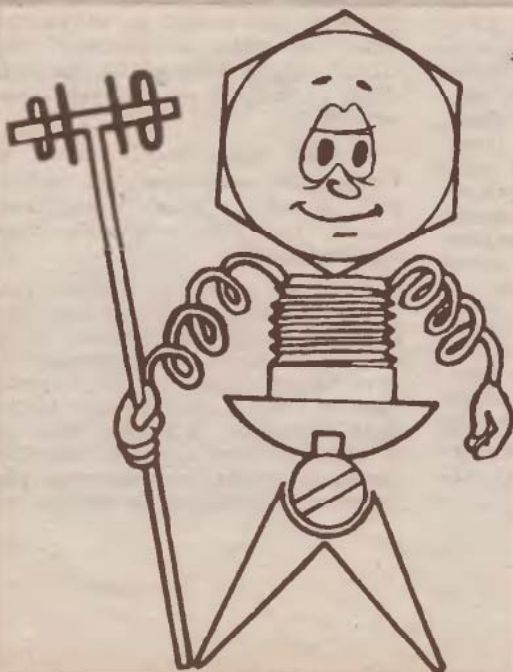
BARKÁCSOLÓK, EZERMESTEREK!

1976. évben is keressék fel az EZERMESTER ÉS ÚTTÖRŐBOLT VÁLLALAT

boltjait.

Széles választékban kaphatók
barkácsárúk, kéziszerszámok,
vas-műszaki áruk,
híradástechnikai cikkek,
stb.

(—)

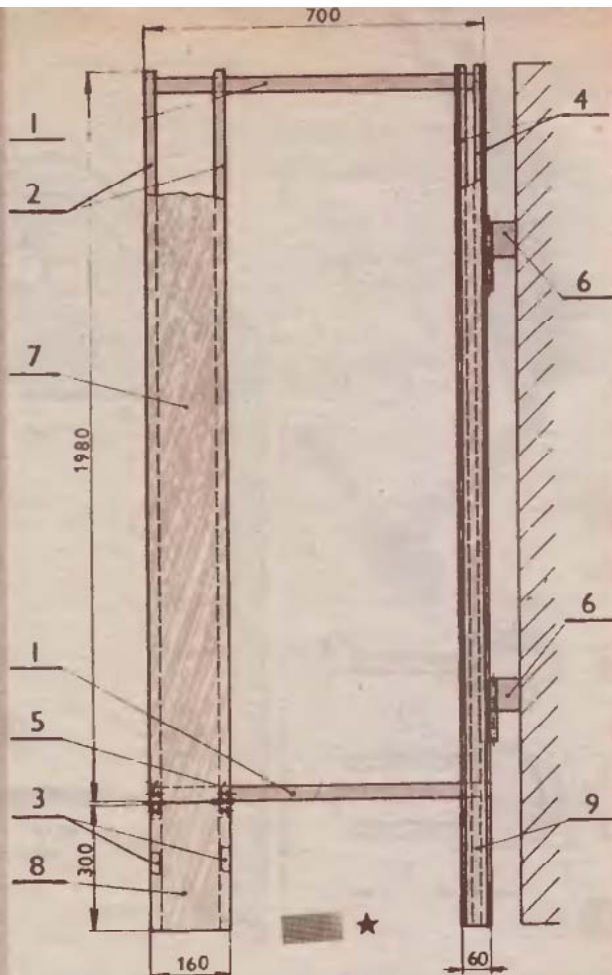

Gyerekkocsi rámpa

A liftes házakban az erkélyen, a verandán, vagy az előszobában tartják a kisgyermek kocsiját, hiszen tárolót csak a legmodernebb bérházak földszintjén alakítottak ki. Viszont igen sok két- vagy többszintes társasházat építenek, amelyek emeleti lakói a lépcsőn cipelhetik fel a gyerekkocsit.

Pedig a társasházakban a lakótársak hozzájárulásával, saját házban minden további nélkül felszerelhető egy gyerekkocsi felhajtó (rámpa), amely használaton kívül a lépcső-

Ifjú szülőknak

korlát mellé hajtható, s amelynek két lejtős lemezcikáján nemcsak gyerekkocsi, hanem toló kocsi is feltehető. Sőt a rámpa egyéb, hasonló nyomtávú kerek szállítóalkalmazatosság emeletre történő szállítására is alkalmas. Ugyanis a terhet nem a felerősített diópántok, ill. a lépcsőkorlát viselik, hanem a lépcsőfokokra fekvő, merevítővel meg erősített lágyacél-lemez csíkok.

A felhajtó szélesebb lemezének (7) mérete $1980 \times 160 \times 1,5$ mm (az első méret a lépcső hosszának függvénye). Merevségét és szilárdságát az alulról két szélre szegecselt (vagy csavarozott) $1980 \times 30 \times 6$ mm-es laposacél (2) növeli. A rámpa szélesebb lemezének alsó, 300 mm hosszú szakasza (8) csavarokkal felszerelt csuklós pántokkal (5) csatlakozik a felső részhez. Ezt a szakaszt szintén alulról felszegecselt laposacél darabok (3) merevítik. A csuklós megoldás azért fontos, hogy amikor a rámpát a korláthoz támasztjuk, a 300 mm-es rész visszahajtható, tehát nem nyúlik túl a lépcső karfáján, nem okozhat balesetet.

A rámpa keskenyebb lejtős lemeze (9) $2280 \times 54 \times 1,5$ mm-es. Teherbíró képességét két darab 2280 mm hosszú, $20 \times 20 \times 3$ mm-es rászzegecselt L-acél (4) növeli. Az alulról felszerelt két idomdarab függőleges szára sínként vezeti a felhajtón guruló kocsi kerekét.

A két lemezt felső végeiknél — valamint a szélesebb lemezdarab csuklós pántokkal toldott szakasza előtt — egy-egy, $700 \times 30 \times 6$ mm-es laposacéllal (1) kössük össze. Hosszúsági méretük — vagyis a lemezek egymástól távolsága — akkora legyen, amekkora a rámpán húzott kocsi keréktávolsága.

Az összeállított felhajtót két darab ajtó diópánttal (6) erősítsük a lépcsőkorlát alsó laposacél tartójához. A laposacélba fúrunk két-két, 8 mm átmérőjű furatot, s a diópántot anyáscsavarokkal szereljük fel. A diópánt másik szarát a kocsi vezető sínén és a rászzegecselt L-acélon keresztül fúrt lyukon át, süllyesztett fejű csavarokkal és anyákkal rögzítsük. Így a felhajtó — ha már nincs rá szükség — könnyen leszerelhető.

A kész vasszerkezetet fessük be rozsdagátló alapozóval (pl. Koralkyd, Plumbin), majd a korláttal egyező, vagy ahhoz hasonló színű zománccfestéssel.

A rámpát használaton kívül hajtjuk a lépcsőkorláthoz, és szilárdan rögzítsük, hogy a diópántokra nehezedő vasszerkezet ne billenessen le. Erre többféle megoldás is alkalmazható. A korlát rácsrúdjára szereljük bilincseket és azokba, valamint a szélesebb lemezbe fúrt lyukakon keresztül dugott szárnyasanyás csavarokkal rögzíthetjük a rámpát. Bi-

lincsek helyett horgos, menetes szárú csavarokat is alkalmazhatunk. A horgokat egy-egy korlátrúdra akasztjuk, a menetes végüket átdugjuk a lemez lyukain és felhajtjuk a szárnyasanyákat. A felhajtható rámpa a lépcső karfájára húzott U alakú bilincsekkel és a szárukon, valamint a lemezen levő furatokon keresztül dugott biztosító csapszegekkel is rögzíthető.

Totyogni anulóknak

Kisgyermekünk még nem áll biztosan saját lábán, de máris óriási ambícióval szeretne járni. Ezért sokszor elesik. A puha szőnyegre huppanva nem lesz különösebb baja, de ha bútordarab élének, sarkának ütközik, komolyabban is megsérülhet. Ügyeskező édesapák, édesanyák közös munkával, gyorsan elkészíthetik

az itt bemutatott guruló totyogót. Segítségével a kisgyermek bátran próbálgathatja a kezdő lépéseket, nem eshet el.

A kis „jármű” váza (1) 1 1/4"-os (13 mm átmérőjű) vascsőből készíthető. A keret kialakításához 3700 mm hosszú cső szükséges. (Csőhajlításról lapunk 1975. évi 12. számában írtunk.) A keret hajlításakor arra törekedjünk, hogy a csővégek az alsó és felső, kör alakú keretrészt összekötő szakaszon találkozzanak. A csővégeket hegesszük össze, a varratokat reszeljük simára. Az alsó keretre, egymástól 72°-nyira jelöljük be az öt darab kerék helyét (A). A jelölt helyeken hegesszük fel az esztergán megmunkált csapágyházakat (2). A csapágyfészkek belső furatát olyan pontosra munkáljuk meg, hogy azokban a golyócsapágyak (6) külső gyűrűje szorosan illeszkedjenek. (Pl. Ø 22 mm-nél —0,15, —0,02 mm tűréssel.) A golyócsapágyak belső futógyűrűjébe ütendő csapokat (3) is úgy esztergáljuk, hogy azok szorosan illeszkedjenek.

A kerekek (5) lehetnek műanyagból készített zsúrkocsi kerekek. Am akinek módjában áll, danamidból vagy kemény, kopásálló műanyagból is kiesztorgálhatja. Nyújtott U alakú tartójuk (4) Ø 5×65 mm kör keresztmetszetű acéldarabokból hajlítható meg. A tartók egyik szárára (amely a kerekek tengelye lesz) kb. 6–8 mm

hosszon vágjunk M 5-ös menetet. Az U alakú tartók másik szárát hegesszük a csapágyba ütendő csaphoz. A keréktartók sarka 15°-os szöveget zárjon be a csapok tengelyével. A műanyag kerekeket egy-egy felhegesszített, ill. csavaranyával (7) rögzített alátét (8) közé szereljük (B). A csapokat kis fadarab segítségével üssük a csapágyba.

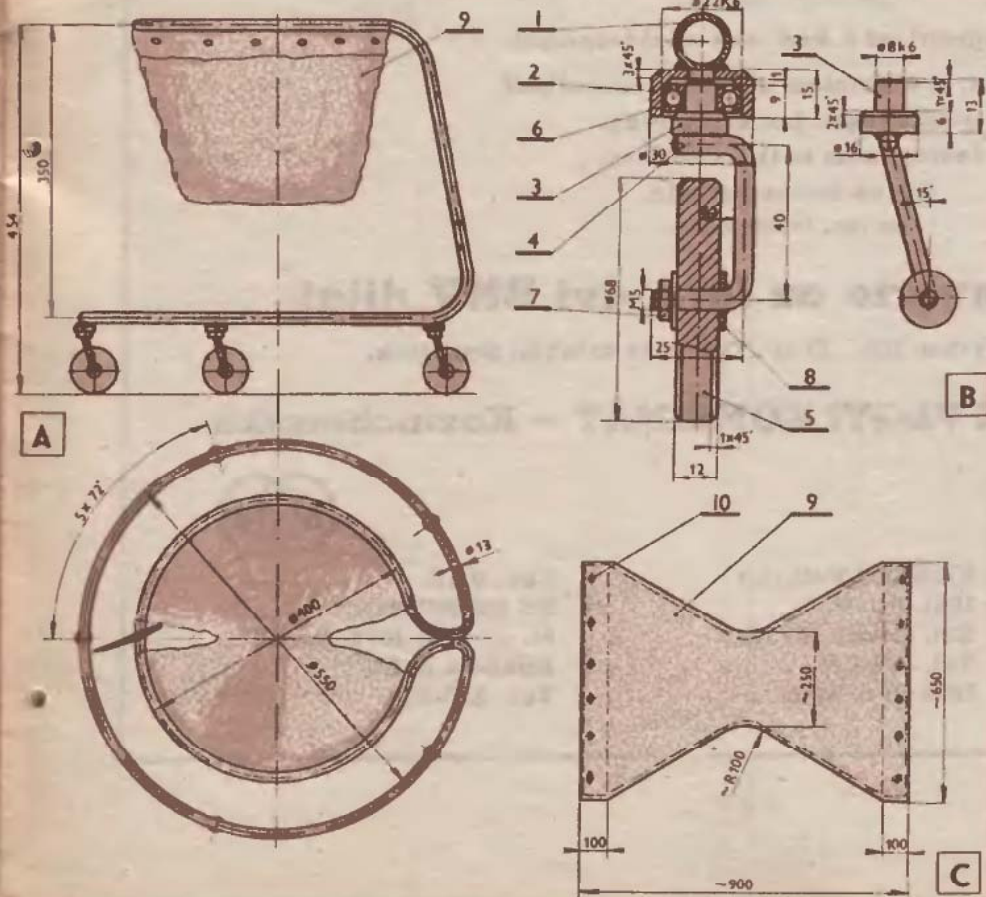
Költségesebb megoldás, ám jóval egyszerűbb, ha a vascsőből hajlított vázra önbeálló fotelgörgőket szerelünk. (Ilyen görgők a Vasért Üllői út 32. sz. alatti boltjában kaphatók.) Ha ezt a megoldást választjuk, a keret megjelölt szakaszaira hegesszünk a görgő menetes szárának megfelelő méretű magas csavaranyákat. (A menetes szár általában M 8, M 10-es.) A felhegessztett anyákba hajtsuk be a görgők menetes szárát.

A felső keretre még a csővégek összehegessztése előtt húzzunk 13 mm belső átmérőjű, kb. 1300 mm hosszú pvc-csövet. A kész keretet fessük be.

A kisgyermeket tartó hevedert (C) könnyen mosható, puha anyagból (pl. flanelből, jerseyből) szabjuk ki. A kapcsos bébi-guminadrágokhoz hasonló alakú anyagdarabot (9) a csővázra erősítjük. Ehhez az anyag széleit kb. 15 cm szélesen hatjuk szízzá, vagy vászoncsíkkal szegjük be. E szegélybe készítsünk 6–6 db gomblyukat (10), ill. varrjunk a szélére gombokat. Érdemes a tartó hevederből két darabot készíteni, akkor azok felváltva moshatók.

Használathoz gomboljuk fel a hevedert, kenjük kevés zsírt a csapágyakba és a tengelyekre. A kész totyogót gurítsuk a szobába. Várjuk meg, amíg a kisgyermek megbarátkozik vele, tapogatja, tologatja. Ültessük bele macskáját, babáját és csak azután őt. Hamarosan megbarátkozik vele, így nem csak a készítő szülőknek, hanem a kis tulajdonosnak is örömet szerez.

S. B.

Barkácsolók! Építkezők!

Hosszú évekre megoldja lakásának belső falburkolását az

PVC műanyag falburkolóléc

Az Ongroplast 3. kedvező tulajdonságai:

könnyen, szakértelem nélkül is szerelhető,
gazdaságos burkolóanyag,
festeni nem kell, esztétikus,
hő- és hangszigetelő,
tartós, lemosható.

A termék elnyerte az 1975. évi BNV díját.

Fogyasztói árnyára: 106,- Ft/m². Többféle színben árúsítják.

Gyártja: BORSODI VEGYI KOMBINÁT — Kazincbarcika

Értékesítik:

TÜZÉP Vállalatok

Budapesti Tüzelő-
és Építőanyag-
kereskedelmi Vállalat
41. sz. telepe 1086. Bp. VIII.,
Dobozi u. 47. Tel: 137-287

VASÉRT Vállalat
1051. Bp. V.,
Szt. István tér 15.
Tel.: 119-475
1976 II. n. évtől

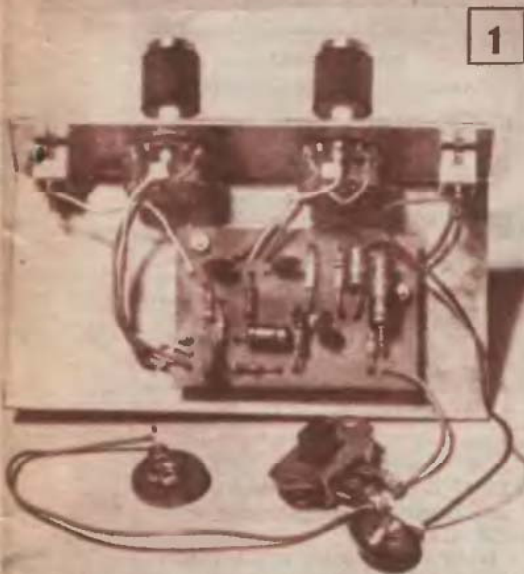
Föv. VAS-
ÉS EDÉNYBOLT V.
61. sz. bolt 1072. Bp. VII.,
Rákóczi út 8/b
Tel.: 220-289

(—)

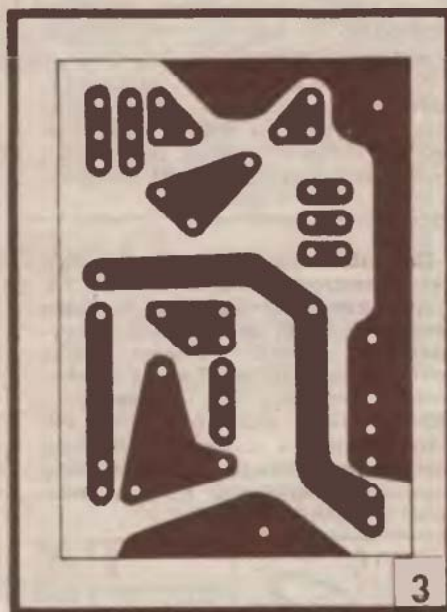

Nagyhatásfokú hangszínszabályozó

1

20–20 dB nagyságú emelést, illetve vágást tesz lehetővé. Bemenetének érzékenysége 250 mV, így minden tranzisztoros készülék feszültségkimenetéhez jól illeszthető. Mindössze egyetlen tranzisztorral működik, szemben a hagyományos megoldások minimálisan két tranzisztoros áramkörrel (2). A készülék 9-től 18 V-ig telepről vagy jól szűrt hálózati tápegységről egyaránt táplálható. A telepfeszültség nagysága a kivezérelhetőséget is befolyásolja, így minél nagyobb a telepfeszültség, annál jobban vezérelhető a szabályozó. Bemeneti impedanciája 40 kohm, tehát nem terheli az előtte levő áramkört. Kimeneti impedanciája 180 ohm, ami viszont igen kedvező a további áramkörökre. Kimeneten 18 V-os telepfeszültségnél 1 V-os hangfrekvenciás jel jelenik meg.

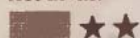

3

Amatőröknek hasznos kiegészítő egysége lehet egy jó hangszínszabályozó (1). A következőkben ismertetett kapcsolás mind a magas, mind a mély hangok tartományában igen kis (mindössze 0,1%) torzítás mellett

A szabályozót lehetőleg nyomtatott áramköri lemezre (3) építsük. Az alkatrészeket a rajz szerint (4) rendezzük el. A készüléket külön dobozba helyezhetjük, vagy a meglévő erősítőbe építhetjük. Ügyeljünk a

gondos árnyékolásra. A nyomtatott lemez „földjét” — a be- és kimeneti csatlakozóknál — kössük a fémdobozhoz. A földhurkok kialakítását kerüljük

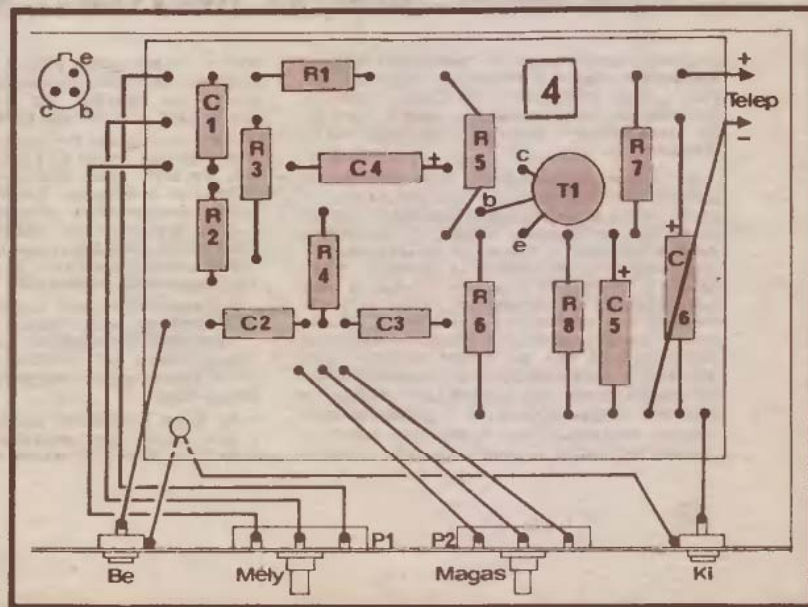
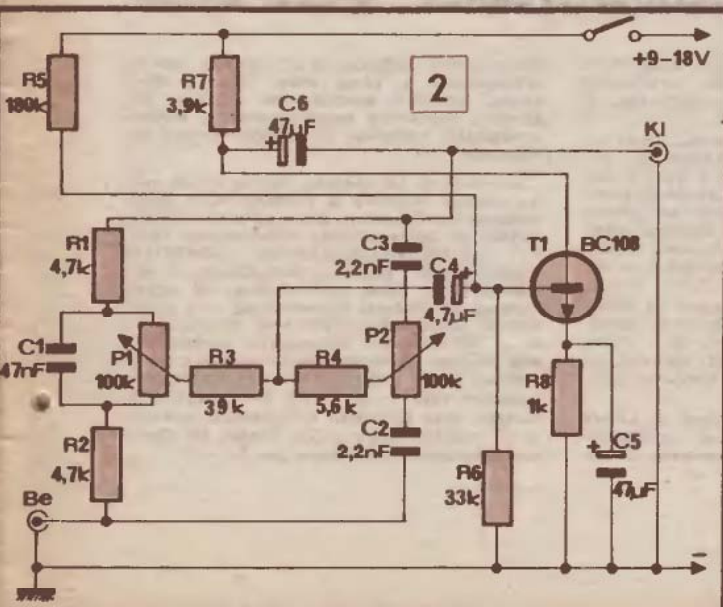
M. G.

Ezúton is köszönve a TV-DX klubunkba jelentkezett olvasóink eddigi türelmét, valamennyi érdeklődőt szeretettel meghívunk

TV-DX-EM tanácsadó ankétunkra.

A tanácsadó találkozó ideje: 1976. január 31. szombat du. 14 óra. Helye: a KISOSZ két előadóterme, Bp. VI., Népköztársaság útja 43. II. em. „Be-lépőjegyül” lapunk ez oldalának felmutatása szolgál.

A kérdésekre a szerkesztőség szakértői és meghívott TV-DX-specialisták válaszolnak.

A SLIG—EM „lottó”-pályázat eredménye

A bíráló bizottság az I. díjat 5000,— Ft-ról 4000,— Ft-ra mérsékelte, a II. díjat megosztotta, a III. díjat az I. díjból fennmaradt 1000,— Ft-tal megemelve hat pályázó között ötletdíjként osztotta szét.

4000,— Ft-os I. díjban részesült:
Horinka Ferenc (Budapest)
1500,— Ft-os részdíjban részesült:
Tóvári József (Budapest)
Együttesen 1500,— Ft-os részdíjban részesültek (és elnyerték az EM szerkesztőségének „Ifjúsági könyvjutalom” díját is):
Gratzer Károly és Kisszékelyi Tibor középiskolai tanulók (Budapest), közös pályamunkájukért
1000,— Ft-os ötletdíjban részesültek:
Cserecsnyés Ferenc (Fűzfőgyártelep) és Farcas Ervin (Budapest)
400,— Ft-os ötletdíjban részesült:
Molcsán András (Budapest)
300,— Ft-os ötletdíjban részesült:
Juhász István (Budapest)
200,— Ft-os ötletdíjban részesült:
Mádi Mihály (Mezőtúr)
100,— Ft-os ötletdíjban részesült:
Vákár Barna (Budapest)
A nyerteseket a SLIG (ill. a szerkesztő-

ség) külön is értesítette és eljuttatta hozzájuk a díjakat.

(Figyelemre méltó, hogy az első három díjat nyert pályamű elektronikus megoldást tartalmazott.)

*

A „GURI-MIXER”

pályázatunkra érkezett pályaművek közül szerkesztőségi zsűrünk a legjobbnak Banai Béla csillaghegyi olvasónkét ítélte.

A másodiknak Sziklai Gyula gödi, a harmadiknak Gáncs Kálmán adász-telepi olvasónké bizonyult. Az 1000, 600, ill. 400 Ft-os vásárlási utalványokat a nyerteseknek értékvéiben küldjük ki.

Banai Béla guri-mixerét februári nagy tervrajzunkon ismertettük, a II. ill. III. díjra érdemes betonkeverőcskéké fényképeit s rövid leírását is ugyanakkor közöljük.

Köszönjük valamennyi pályázó fáradozását, s a kiírási feltételeknek megfelelő további művek beküldésének — emlékeztetőül a részvételért — egy-egy könyvutalványt küldünk.

Ezermester-vizsga

Ábráink egy gépjármű- (A), egy épület- (B), egy háztartási gép- (C) és egy műszaki rajzi-elemet (D) mutatnak. Közös bennük, elnevezésük egy-egy része. Megfejtésül beküldendő ez az egy rövid szó.

Nagyobb az esély a jutalomra, ha a megfejtésben az egyes megnevezéseket is felsorolják.

Decemberi számunk rejtvényének helyes megfejtése: 1B, 2D, 3C, 4E, 5A.

Novemberi rejtvényünket helyesen megfejtők közül 50—50 Ft-os könyvutalványt nyertek: Temesi Zoltán tokod-altárói, Hollós Lóránt tatabányai, Gombos Pál nyíregyházi, Schleisz Ilona debreceni, Sável Istváné nyírteleki, valamint Tóth Jenő, Kiss Lajos, Balaton Béla, Császár Csabáné és Nemesek Piroska budapesti olvasóink.

Láttuk — hallottuk

A Népművelési Intézet műszaki és természettudományos szakkörök részére kiírt országos pályázatán a hat szakág egyikeben, a barkácsoló szakkörök vetélkedőjének Szolnokon megrendezett őszi döntőjén a vásárosnaményi Esze Tamás Művelődési Központ barkácsoló-szakköre szereztte meg az első helyet. A szakkör 10 000 Ft támogatást kapott, a szakkörvezető Schmidt Sándor iparművész 4000 Ft-os jutalomban részesült.

*

A Demusa Külkereskedelmi Vállalat novemberben, az NDK-Centrumban mutatotta be az NDK játékiparának legjellegzetesebb termékeit.

A közismerten kitűnő hagyományos játékok mellett konstruktív játékokat is kiállítottak, mint pl. kis szerszám-készleteket, az óvodás korú kisgyermeknek általánosan könnyen szerelhető mechanikus, továbbá a nagyobbaknak elektronikai építőszerkezeteket, amelyekből az ifjú tulajdonos akár rádióvevőt is építhet.

MAGYARÁZAT

a cikkeink mellett látható jelekhez

- Egyszerű, könnyen elkészíthető.
- Közepes felkészültséget és szerszámot igénylő. Csak jól képzettek által, speciális szerszámokkal készíthető el.
- Eredeti, saját, először megjelent anyag, új konstrukció.
- A hazai lehetőségekhez igazított, átdolgozott ismertetés.
- Nálunk még ismeretlen ötlet alapján.

A televízió UHF, VHF és URH távolsági vétel kedvelőinek tranzisztoros antennaerősítők készítése.

DÍJTALAN TANÁCSADÁS!
Sándor Antal 1137 Budapest XIII., Katona József utca 5.
Telefon: 313-475

(—)

Műszaki könyvek — ezermestereknek

Lapunk havi 210 000-es példányszáma is bizonyítja, hogy a könyv, a folyóirat afféle „ész szerszám”. S ahogy minden szakmának megvannak a maga speciális szerszámai — megvan a speciális szakirodalma is.

A híradástechnikával foglalkozóknak például Rothammel: „ANTENNAKÖNYV” című műve s átdolgozott kiadásával nyújt segítséget a Műszaki Kiadó. Közismerten óriási fejlődött a rádió- és tv-technika. A hagyományos műsorszórás mellett megjelent a sztereo és a színes tv-adás is. Am bármennyire is korszerűek, nagy teljesítményűek a műsorvevő készülékek, jó antenna nélkül nem nyújthatnak kielégítő teljesítményt. Ez az antennakönyv igen jelentős a szakirodalomban. Szerzője szintén hiánytalanul végigvezeti az olvasót az elméleti alapismeretektől a részletes gyakorlati megoldásokig. A könyvet mind az amatőrök, mind a szakemberek aradma-

nyesen hasznosíthatják. A sok, újszerű és érdekes antenna-megoldásokat tartalmazó könyv 502 oldalal, 600 illusztrációval, 27 táblázattal 72,— Ft-ba kerül.

A tv-szereléssel foglalkozóknak Gyurkovics Attila: „TELEVÍZIO-JAVÍTÁS, AT 848, AT 1848” című könyve lesz kitűnő ésszi szerszám. A Műszaki Kiadó „rádió-elektronika” sorozatában megjelent, mindössze 8,— Ft árú füzet az ORION részben tranzisztorszálalt első készülékeit és azok javítását ismerteti 79 oldalon 30 ábrával és a teljes kapcsolási rajzokkal.

Modellezőknak lesz kézikönyve az NDK-ből ismert szakember, Gerhard Trost: „VASÚTMODELLEZÉS” című 30,— Ft-os, albumkötésű 162 oldalas, 181 ábrával, illetve fényképpel illusztrált kisvasúti mintadéja.

Az Ipari Szakkönyvtár sorozat új kötete a Bán-Szotyoriné szerzőpáros „CSEREKÁLYDA-ÉPÍTÉS” című munkája, Leve-

lezésünkből tudjuk, hogy milyen sokan érdeklődnek e téma után. Nos, a 20,— Ft-os, kemény kötésű, 224 oldalas, 165 ábrával illusztrált szakkönyvből a legbonyolultabb kérdésre is választ kaphat az érdeklődő.

Az autósok jól tudják, milyen nehéz néha választ kapniok a csapágyakkal kapcsolatos kérdéseikre. Bizonyára jelentősen enyhít az információk nehézségein Gerlei: „SZEMELEGÉPKOCSIK GÖRDÜLŐ CSAPÁGYAI” című — mondhatni — enciklopédiája. Igen szellemesen, az egyes típusok felülméreti vázlatrajzán — a csapágyak szerkezetét feltüntető ábrákon — és a jellemzőiket tartalmazó táblázatokkal, nagyon áttekinthetően ismerteti, hogy melyik kocsi melyik fődarábjába milyen csapágy való — az mivel helyettesíthető, milyen más kocsiiban találhatóval azonos. A 150 oldalas, nagy alakú, kötött, 203 ábrával illusztrált szakkönyv ára 32,— Ft.

MOZAIK RAGASZTÓK

MŰANYAGPADLÓ

SZŐNYEGPADLÓ

RAGASZTÓ

*Előnyük: vízzel hígíthatók, nem tűzveszélyesek,
egészségre ártalmas anyagot nem tartalmaznak.*

Gyártja a

Tiszai Vegyi Kombinát

Beszerezhető:

a szaküzletekben

és a Tiszai Vegyi Kombinát

mintaboltjaiban:

Budapest, V., Pilvax köz 2-4.

Miskolc, Petneházy u. 6.

Pécs, Kossuth Lajos u. 47.

VEVŐ- ÉS TANÁCSADÓ

SZOLGÁLAT:

Budapest, V., Pilvax köz 2-4.

Telefon: 311-967

(-)

Virág— támasztékok

★★★★

hegyezhető kúp, gúla, esetleg más idomhoz hasonló alakúak.

Először a felnyúló tartószárakat alakítsuk ki, a növény hajtáshosszainak megfelelő méretűre. Majd az azokat összefogó és egyben a hajtások kapaszkodását elősegítő huzalkarikákat, illetve négyzeteket készítsük el. Ezek mindegyikét huzallal szorosan körültekerve, vagy ha lehetséges, forrasztással, esetleg hegesztéssel rögzítsük megfelelő magasságokban a függőleges száraakra. A tartószárak néhány centiméterrel nyúljanak túl a legalsó keresztartáron, hogy a kész támasztékot a növény tartóedényében levő földbe nyomhassuk (A).

SPIRÁLIS A CSERÉPBE

Üdletes újítás, a nem túl vaskos támasztékra szoruló növényeket felfelé „vezető” spirális tám (B). Ugyanis amíg a hagyományos léctámaszték körülötte csavarodásra készíti a növényt, addig a megoldásnál a támasz csavarodik a virág szára körül. Ehhez vastagabb huzalra húzzunk műanyagcsövet, majd hajlítjuk meg és szúrjuk a virágföldbe. Tehát ekkor a huzaltám „tekeredik” a növények hajtásai körül és azok egyenesen növekedhetnek a támasz „hullámai” között.

Vékonyabb, már eleve szigetelt huzalból is csavarható spirál (C). Kialakításához legalkalmasabb a körülbelül 2 mm átmérőjű, színes szigetelő-anyagú huzal. Vágjunk le belőle másfél méternyi darabot és csavarjuk seprőnyélre, vagy valamennyivel nagyobb átmérőjű csőre. A súrún egymás mellé tekert huzalmenetekkel vegyük le a nyélről, kissé húzzuk szét és félkörívet formálva két végét dugjuk a földbe.

PATENTZÁRAS LÉCKARÓ

Különösen a többi több levelet vagy hajtást fejlesztő és a gyorsan nyúló növények támasztékához rögzítő kötését időnként átigítani kell. Hiszen az újabb levelek kifejlődésével, a hajtások nyúlásával terebélyesedik a virág. A karótámasztékos növényeknek a hagyományos kötésgétes helyett alkalmazhatjuk az új módszert, a ruhacsipesz rögzítőszalagot (D).

Ehhez vágjunk le vékony hevederből vagy erős fóliából néhány centiméter széles és olyan hosszú csíkot, amely körülbelül arasznyival hosszabb, mint amennyivel a növény körbefogható. A tartószalaggal a kívánt magasságban fogjuk körbe a növény hajtásait, s a szalag végét erős rugózású ruhacsipeszrel csiptessük a támrúdhoz. Amikor lazítani, vagy más színtre kell áthelyezni a tartóköteget, az a ruhacsipesz levétele után egyszerűen és gyorsan megoldható.

KERÉK A RÜDON

Amikor a mind magasabbra nyúló hajtásoknak, esetleg leveleknek csak a megtartása a fontos, kerékes támasztékot használjunk (E). Szúrjuk le a növény tövéhez — lehetőleg a cserép közepébe — egy olyan hosszú farudat, amely körül-

belül azonos a növény várható magasságával.

Ötőval vagy lombfűrészszel még vágható műanyaglemezből vágjunk ki három- vagy négyküllös kocsikerekhez hasonló alakú darabot. A kerék átmérője legfeljebb másfélszer legyen nagyobb a tartóedény átmérőjénél. Közepén akkora nyílást vágjunk, amibe beleilleszthető a rúd. A küllös korongot húzzuk a támrúdra, s közvetlenül alatta kettő vagy négy beütőt szeggel rögzítsük. Ha a növény hajtásai már túlnyúlnak a „keréken”, azt egyszerűen feljebb emeljük és alkalmas helyen újból rögzítjük. Amikor már olyan magasra kellene emelni, hogy támaszték hiányában alul megrogyanna a növény, újabb korongot vágjunk ki és azt is helyezzük a támrúdra.

K. L.

A

Felfelé kúszó cserépes növényekből mutató, kis helyet elfoglaló színesített alakítható ki, mivel a tekintélyes hosszúságú elérő hajtásaikon kifejlődő levéltömegük valóságos zöld falat képezhet. Sokan azonban idegenkednek ezektől a növényektől, mert, hogy valóban mutatószak legyenek, számukra megfelelő támasztékról kell gondoskodni. Pedig a jól megválasztott és kialakított támaszték nemcsak a növények tartását oldja meg, hanem díszítő hatásukat is fokozhatja.

HUZALVÁZ

Alaktartó, de még hajlítható keménységű és lehetőleg nem rozsdásodó fémhuzalból különféle növénytámaszokat készíthetünk. Lehetnek henger, hasáb, valamint talpára vagy csúcsára állítva egyaránt el-

B

D

E

Ami a subából kimaradt

1974. évi első számunkban a subaszőnyeg készítés házi technológiáját ismertettük. A széles körű érdeklődésre tekintettel 74/5. számunkban visszatértünk e témára; mintalapot közöltünk, fonalcsévélet mutattunk be és ismertettük a hegesztett suba készítésének „titkát”. Most a subázás további, újabb módszereit adjuk közre, s bemutatunk egy nyeles fonaldarabolót.

Érdekes hatást keltő, a hagyományostól lényegesen eltérő suba is készíthető (A). Attól függően, hogy milyen nagy lyukú kongrét választottunk, illetve mekkora lesz a faliszőnyeg vagy a suba, annak megfelelően rajzoljunk az anyagra négyzet-hálót. (A képen látható mintadarab négyzetei 5x5 cm-esek.) Lényeges, hogy két párhuzamos vonal között páros számú lyuk legyen. Utána egyik irányban kezdjük el a varrást: a vonal mellett levő két szomszédos lyuksoron keresztben öltögetve. Ezt addig folytassuk, amíg minden háló-

Piramis-suba

zati vonalon kivarrtuk az egymás melletti lyuksorokat.

Amikor az egyik színnel egyik irányban minden kivarrás megtörtént, azokra merőlegesen, a másik színnel folytassuk a munkát. Ne okozzon zavart, ha egy-egy lyukba többször kell beöltönnünk. Amikor ezt a műveletet befejeztük, s az anyagot magunk elé terítjük, egy kivarrott-négyzehálózatot látunk, amely-

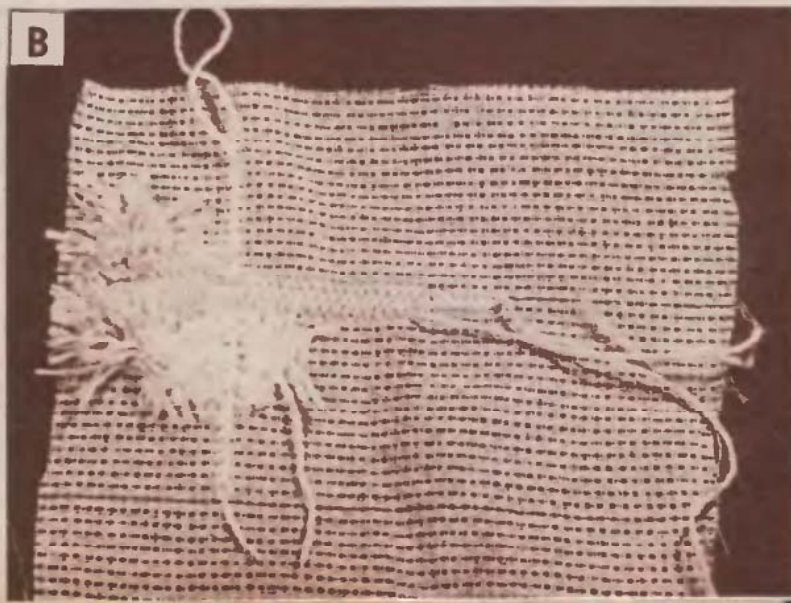
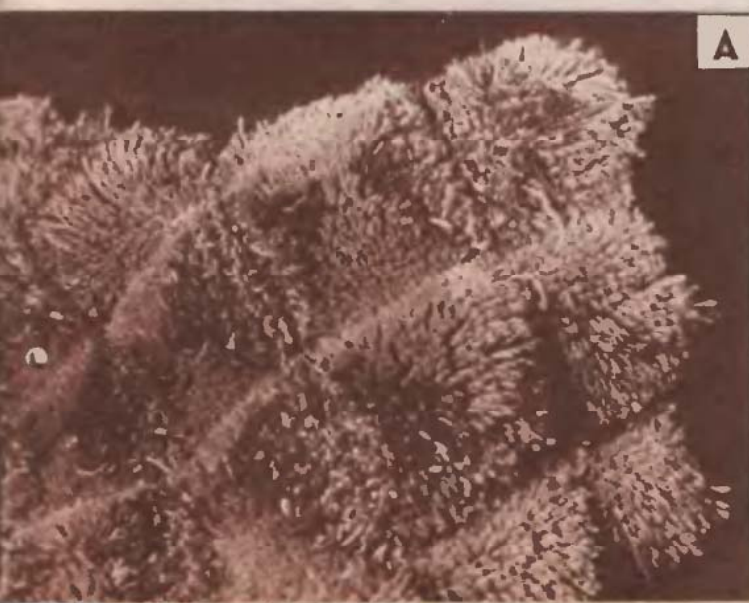
nek vízszintes vonalai például pirosak, a függőlegesek pedig kékek.

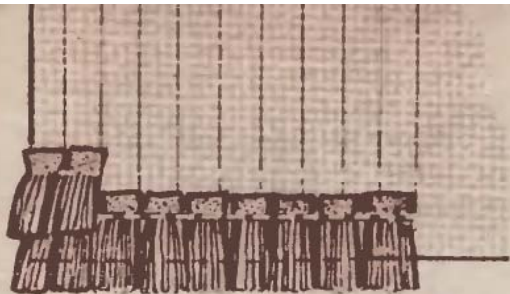
Ezután az első színnel kezdünk ismét dolgozni. Most már nem a két szomszédos, hanem az előzőleg kivarrt csíkot kísérő lyuksort varrjuk, természetesen az előbbinél nagyobb átöltésekkel. Amikor keresztirányban is végeztünk a második, szélesebb sor kivarrásával, kezdjük ismét (az első színnel) a második sort kísérő két lyuksor átöltését (B). Ezt egy-egy négyzetben belül addig folytassuk, amíg keresztirányban is minden lyukba öltöttünk (C). Miután mindegyik „kis virág” elkészült, a hálózati vonalak mentén a szálakat ollóval egyenként vágjuk át. A legelső sort (az alapsíkot) nem szabad felválni! Atvágás után a szálak az anyagra merőlegesen felemelkednek, s az utolsó, legnagyobb öltésből lesz a piramis csúcsa, a lépcsőzetesen rövidebbek pedig az „oldallapjai”.

Munkánk befejező művelete a szálak „leegyengetése”. Ezt ollóval végezzük, de óvatosan, nehogy kihúzzuk a szálakat. Végül a hátoldalra dolgozzunk tetszés szerinti anyagot, a széleket hajtsuk vissza, s a kész subából tetszetős díspárnát vagy faliszőnyeget készíthetünk.

S. G.
Budapest

Ötletdíja 100,— Ft-os vásárlási utalvány.

Ál-subaszőnyeg

Kisgyermekeim kinőtt ruhadarajaiból — a különböző színű pamut, műszál és frottír ruhácskákból — faliszőnyegeket készítettem. Az anyagokat 1 cm széles, 3 cm

hosszú csíkokra vágtam, majd szín szerint csoportosítottam.

Erős vászondarabra megterveztem a mintát és a színeket is bejelöltem. (A színek összhangja lényeges követelmény!) A vásznat beszegtem, majd — 1 cm-ként függőlegesen bevonaltam. Ezután a szélső jelölésekre keresztben felraktam a csíkokat úgy, hogy azok kissé fedték egymást. A zsindeleyszerűen felrakott csíkokat a vonal mentén, géppel végig varrtam. A következő sor varrása előtt az előző „csíksor” varras felé néző végét visszahajtottam és úgy gépeltem végig a következő csíkokat.

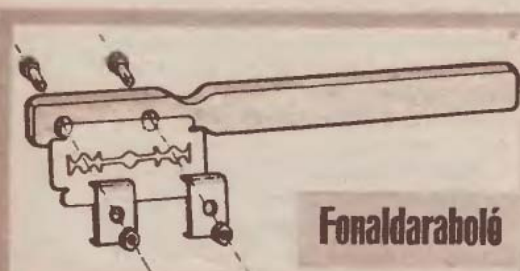
GÁL LASZLÓNÉ
Sopron

Fotóval illusztrált ötletének díja 100,— Ft-os vásárlási utalvány.

Egyik korábbi számukban borotvapengét ajánlottak a fonaldaraboláshoz. Am ez ujjainkkal fogott penge könnyen sérülést okozhat. Ezért egy kihullott szőrű fogkeféből, pengéből, két M 4-es anyácsavarból, meg lemezdarabokból nyeles fonaldarabolót készítettem, amellyel gyorsan, balesetmentesen dolgozom.

HALASZ PAL
Telek

Ötletdíja 50,— Ft-os vásárlási utalvány.

Fonaldaraboló

ÖTLETPARÁDÉ * ÖTLETPARÁDÉ * ÖTLETPARÁDÉ * Ö

KÖVETKEZŐ SZÁMAINKBAN:

Kis gőzhenger kicsiknek
Víztesztelő öltözék-bevonatok
Pick-up adapter
A legjobb guri-mixer
Harmonika-bár
Világóra
EM—CSM—ABC
O-sablon festéshez
Ráakasztós konzolok
Téglahordó
12 V-os hangosbemondó
Szezonnyitó „vízi” munkák
Modernizált kerti szerszámok
TV—DX erősítő

Lapunk, valamint az „Ezeremester Kiskönyvtár” korábbi példányai az Ifjúsági Propaganda Centrumban (1113 Bp. XIII., Fürst Sándor u. 14 b. Tel.: 129-263) vásárolhatók meg.

A MŰSZAKI KÖNYVESBOLT — ANTIKVÁRIUM AJÁNlja:

- pld. Bán Lajos—Szotyori Lászlóné: **CSERÉPKÁLYHA ÉPÍTÉS.** Műszaki. Ipari szakkönyvtár. 224 oldal — — — kötve 20,— Ft
- pld. Callmeyer Ferenc—Rojkó Ervin: **AZ ÉN HÁZAM.** Műszaki. 296 oldal — — — kötve 63,— Ft
- pld. Gyurkovics Attila: **TELEVÍZIOJAVÍTÁS.** AT 848, AT 1848. Műszaki. Rádió-elektronika sorozat. 79 oldal, 2 táblázat — — — füzve 8,— Ft
- pld. Hajach—Meluzin—Bernáth: **ELEKTROTECHNIKAI SZÁMÍTÁSOK.** 2. javított kiadás. Műszaki. 373 oldal — — — kötve 28,50 Ft
- pld. dr. Polinszky Károly: **TECHNIKA.** Kisenciklopédia 1—2. kötet — — — kötve 300,— Ft
180 íves, 2000-nél több, 40%-ban színes ábrákkal illusztrált, korszerű technikai ismereteket tárgyaló, előképzettség nélkül érthető lexikon, amely az általános iskolai ismeretekre épülve nyújt tájékoztatást a technika legfontosabb területeiről.
- pld. Trost, G.: **VASÚTMODELLEZÉS.** Műszaki. 162 oldal — — — kötve 30,— Ft
- pld. E. B. Weston: **KAROSSZÉRIA JAVÍTÁS ÉS ÚJRAFÉNYEZÉS.** Műszaki. 397 oldal kötve 41,— Ft

A felsorolt könyvek egyenként is megrendelhetők. Postán, utánvétellel szállítunk, magánszemélyeknek 200,— Ft felett portómentesen. Kérjük szíveskedjék a megrendelőszelvényt kitölteni és borítékban címünkre elküldeni.

CÍMÜNK: ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT
MŰSZAKI KÖNYVESBOLT—ANTIKVÁRIUM
1073 Budapest VII., Lenin körút 7.
(Levelezési cím: 1414 Budapest, Pf. 79.)

(—)

A MEGRENDELŐ NEVE:

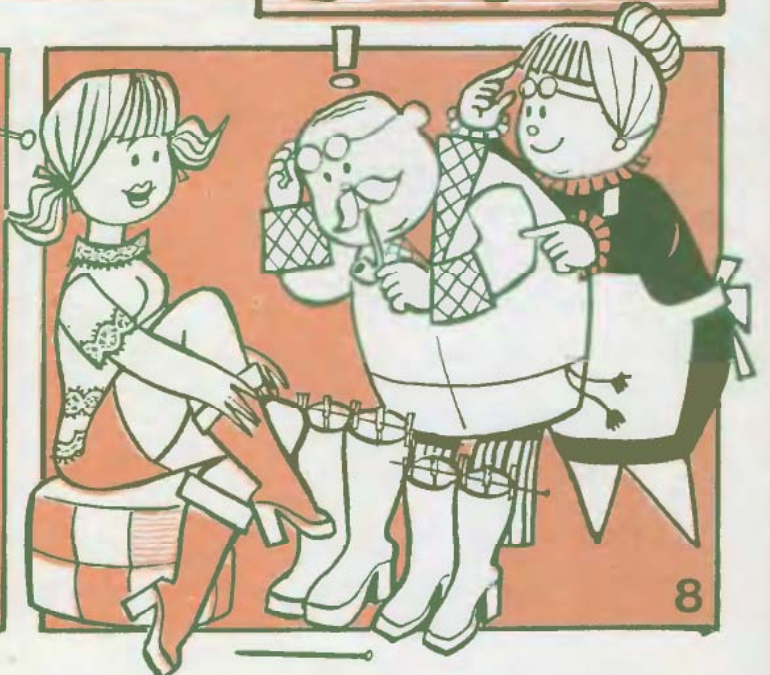
PONTOS CÍME (irányítószámmal):

olvasható aláírás

MAXI CSALÓD

MINI ÖTLETEI

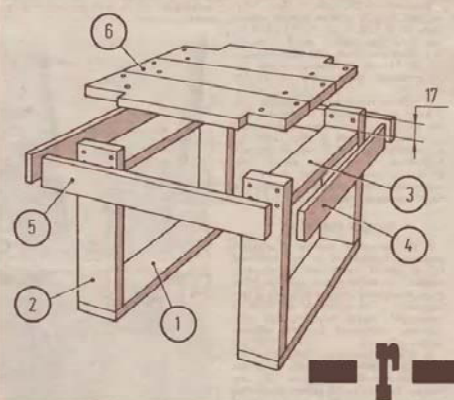
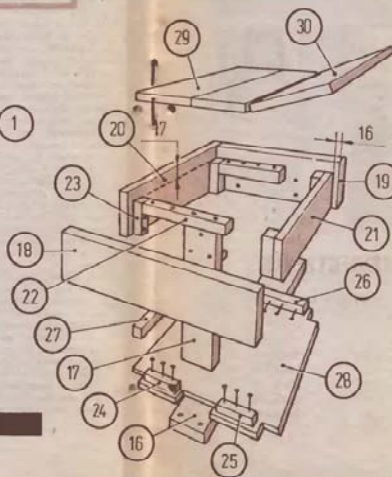
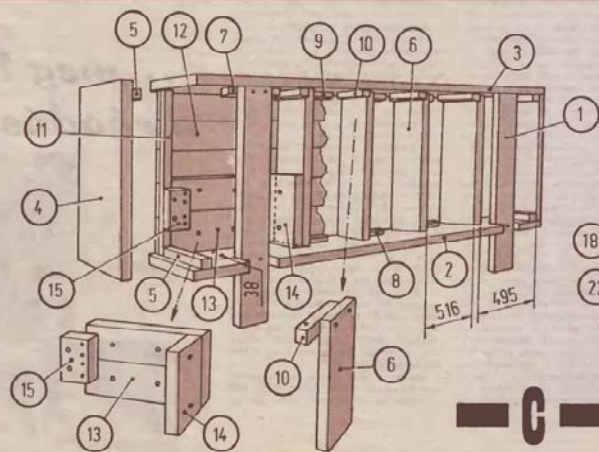
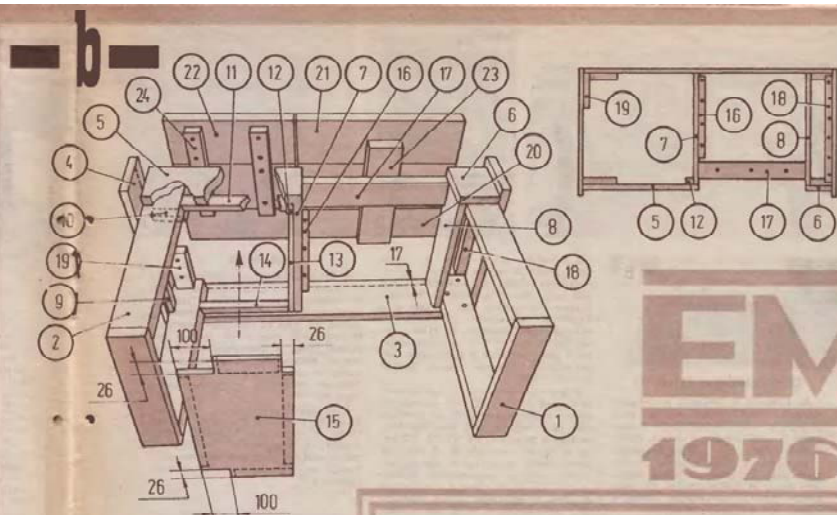
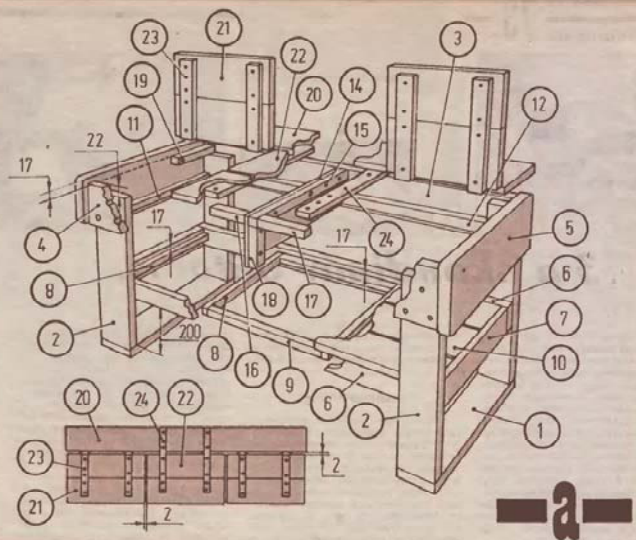

ZERMESTER

76/1.

Ongroplast lambériák
bemutatása a 3. oldalon

Ára: 4,— Ft

Az EM tervrajzsorozata

Bútorok fenyőfából

(3 + 1 svédbútor)

73